

ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ
กองบัญชาการกองทัพไทย

เอกสารศึกษาเฉพาะกรณี (Case Study) เรื่อง ความท้าทายด้านความมั่นคง ของประชาคมอาเซียน : กรณีศึกษาวิกฤตการณ์ในเมียนมา

โดย ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์
สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของสำนักหอสมุดแห่งชาติ

National Library of Thailand Cataloging in Publication Data

เอกสารวิจัย เรื่อง “ความท้าทายด้านความมั่นคงของประชาคมอาเซียน:

กรณีศึกษาวิกฤตการณ์ในเมียนมา” พิมพ์ครั้งที่ ๑ กรุงเทพฯ จำนวน ๔๐๐ เล่ม ISSN ๐๘๕๘-๘๗๕๑

ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ, ๒๕๖๓ จำนวน ๗๐ หน้า

สงวนลิขสิทธิ์ตาม พ.ร.บ. การพิมพ์ พ.ศ.๒๕๓๗

© ลิขสิทธิ์ภาษาไทยเป็นของศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์

สถาบันวิชาการป้องกันประเทศอย่างถูกต้องตามกฎหมาย

ผู้อำนวยการ	: พลอากาศตรี ภูมิใจ	เลขสุนทรภกร
รองผู้อำนวยการ	: พันเอก บัณชुर	บำเรอราช
	: พันเอก ประเทือง	ปิยกะโพธิ์
หัวหน้าโครงการ	: นาวาอากาศเอกหญิง จุฬารัตน์	เพชรวิเศษ
รองหัวหน้าโครงการ	: พันเอก สุทัศน์	คร่ำในเมือง
นักวิจัย	: พันโท อารังชัย	हनุนภักดี
	นางสาวปณณภา	โชติชินเชาว์
คณะวิจัย	: เรือเอกหญิง จิตรภรณ์	จิตรธร
	ร้อยโทหญิง ธาราทิพย์	กัลยาณมิตร
	เรืออากาศโทหญิง ภริณชญา	อุไรรัตน์
	จ่าอากาศเอกหญิง สุวิมล	สารโกศล พรนวม
	นางสาวปาณิสรา	เทียนอ่อน
	นางสาวสิริภัทร	เทียมพัฒน์
พิสูจน์อักษร	: พันโทหญิง วาทีนี	ดิงสมบัติยุทธ
	จ่าอากาศเอก ชาญชัย	วังวงศ์
	นาง กัญจนิพร	มหาวรรการ
	นางสาวธิติยา	ก้านบัวแก้ว
	นางสาวพิมพ์อชิตา	อัครเมธายุทธ

จัดพิมพ์โดย

กองศึกษาวิจัยทางยุทธศาสตร์และความมั่นคง

ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ

๖๒ ถนนวิภาวดีรังสิต แขวงดินแดง เขตดินแดง กรุงเทพฯ ๑๐๔๐๐

โทร ๐๒ ๒๗๕ ๕๗๑๕ เว็บไซต์ www.sscthailand.org

ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ
กองบัญชาการกองทัพไทย

เอกสารศึกษาเฉพาะกรณี (Case Study) เรื่อง ความท้าทายด้านความมั่นคง ของประชาคมอาเซียน : กรณีศึกษาวิกฤตการณ์ในเมียนมา

โดย ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์
สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ

คำนำ

จากสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในระดับโลกได้มีการเปลี่ยนแปลงที่ทำให้โลกในปัจจุบันแบ่งออกเป็นหลายขั้วอำนาจ เช่น สหรัฐฯ จีน ยุโรป เป็นต้น ในกรณีของสหรัฐฯ และจีน ทั้งสองประเทศอาศัยหลักของภูมิรัฐศาสตร์ เพื่อนำมาสร้างเป็นเครื่องมือของการแข่งขันระหว่างกัน โดยสหรัฐฯ ใช้ ยุทธศาสตร์อินโด-แปซิฟิก และทางฝ่ายจีนใช้ยุทธศาสตร์ Belt and Road initiative โดยยุทธศาสตร์ของสองมหาอำนาจนี้ได้มีพื้นที่ปฏิบัติการบางส่วนอยู่ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ จึงกล่าวได้ว่าภูมิภาคดังกล่าวมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการแข่งขันของชาติมหาอำนาจ โดยแต่ละประเทศในภูมิภาคนี้จะได้รับความสนใจจากมหาอำนาจที่แตกต่างกันออกไป ซึ่งจะขึ้นอยู่กับพื้นที่ตั้งรวมไปถึงทรัพยากรภายในประเทศ อย่างไรก็ตาม การที่จะทราบได้ว่าประเทศใดเป็นเป้าหมายที่ประเทศมหาอำนาจให้ความสำคัญนั้น ก็ต่อเมื่อประเทศนั้นเกิดปัญหาไม่ว่าจะด้านใดก็ตาม ชาติมหาอำนาจจะแสดงบทบาทนำออกมา ทั้งเห็นด้วยหรือต่อต้าน

ดังกรณีวิกฤตการณ์ของเมียนมาในการรัฐประหารเมื่อวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๔ เป็นหนึ่งในเหตุการณ์ที่นานาชาตรวมถึงมหาอำนาจให้ความสนใจและเร่งให้การช่วยเหลือหรือพยายามจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้น ขณะเดียวกันเป็นจังหวะที่เปิดโอกาสให้ชาติมหาอำนาจเข้ามามีบทบาทหรือแสวงหาผลประโยชน์ตามแนวทางของยุทธศาสตร์ที่ประเทศตนตั้งไว้ ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ ในฐานะหน่วยงานคลังสมองของกองทัพไทย จึงได้จัดทำเอกสารเฉพาะกรณี (Case Study) เรื่อง “ความท้าทายด้านความมั่นคงของประชาคมอาเซียน:กรณีศึกษาวิกฤตการณ์ในเมียนมา” โดยได้รวบรวมมูลสำคัญ ๆ จากหลายส่วนที่มีความเกี่ยวข้อง อันนำไปสู่การวางแผนเพื่อรับมือกับสถานการณ์ที่อาจเกิดขึ้น และยังเป็นการนำเสนอแนวทางในด้านวิชาการให้หน่วยงานอื่น ๆ ได้นำไปประยุกต์ใช้ เพื่อสร้างสรรค์ประโยชน์ต่อประเทศสืบไป

ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์

กันยายน ๒๕๖๔

คำนำ

สารบัญ

สารบัญภาพ

ส่วนที่ ๑ บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

๑.๒ วัตถุประสงค์ของการศึกษา

๑.๓ ขอบเขตของการศึกษา

๑.๔ วิธีการศึกษา

๑.๕ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ส่วนที่ ๒ แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

๒.๑ แนวคิดทฤษฎีด้านความมั่นคง

๒.๒ ประชาคมด้านความมั่นคงอาเซียน

ส่วนที่ ๓ สถานการณ์ในเมียนมา

๓.๑ สถานการณ์ภายในประเทศเมียนมา

๓.๒ ท่าทีของต่างประเทศต่อวิกฤตการณ์ในเมียนมา

๓.๓ การดำเนินการของอาเซียนต่อเมียนมา

ส่วนที่ ๔ วิเคราะห์แนวโน้ม ความท้าทายและผลกระทบต่อประชาคม

อาเซียนและประเทศไทย

๔.๑ แนวโน้มสถานการณ์

๔.๒ ความท้าทายและผลกระทบต่ออาเซียน

๔.๓ ความท้าทายและผลกระทบต่อประเทศไทย

ส่วนที่ ๕ ข้อเสนอแนะ

๕.๑ ข้อเสนอแนะต่ออาเซียน

๕.๒ ข้อเสนอแนะต่อประเทศไทย

บรรณานุกรม

ภาพที่ ๑ การแสดงตำแหน่งที่ตั้งของกลุ่มติดอาวุธชาติพันธุ์
ผู้รัฐบาลเมียนมา

หน้า

๓๒

ส่วนที่ ๑

บทนำ

รัฐ
สู่รัฐ

กองทัพ
กองทัพ
กองทัพ
กองทัพ
กองทัพ

รัฐกะยา

กองทัพ KA/KN
กองทัพ KNLA
กองทัพ KNDO

รัฐ

สภาสันติภาพ
กองทัพ AA
กองทัพ ALA

รัฐมอญ

กองทัพ MNLA

บทนำ

๑. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ภายหลังจากการสิ้นสุดของสงครามเย็น สหรัฐอเมริกาได้กลายเป็นประเทศที่มีฐานะและทรงอำนาจทำให้มีอิทธิพลต่อหลายประเทศ ต่อมาประเทศจีนมีการพัฒนาประเทศและสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจจนสามารถก้าวขึ้นมาเป็นประเทศมหาอำนาจในลำดับที่ ๒ ซึ่งทำให้อำนาจและอิทธิพลของการเมืองระหว่างประเทศเปลี่ยนแปลงทำให้โลกปัจจุบันแบ่งออกเป็นหลายขั้วอำนาจ หนึ่งในนั้นก็คือจีนและสหรัฐอเมริกา^๑ หนึ่งในเครื่องมือของการแข่งขันระหว่างสองมหาอำนาจนี้คือ ยุทธศาสตร์อินโด-แปซิฟิกของสหรัฐฯ และยุทธศาสตร์ Belt and Road initiative ของประเทศจีน ซึ่งยุทธศาสตร์ของสองมหาอำนาจนี้มีพื้นที่ปฏิบัติการในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ จึงทำให้ภูมิภาคนี้มีความสำคัญต่อการแข่งขันของสองมหาอำนาจเป็นอย่างยิ่ง ดังนั้นทุกประเทศที่อยู่ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้จึงตกอยู่ในพื้นที่ของการแข่งขันระหว่างสองชาติมหาอำนาจ โดยเป็นทั้งผู้สนับสนุนและได้รับการสนับสนุน ซึ่งความสำคัญของแต่ละประเทศจะขึ้นอยู่กับพื้นที่ ที่ตั้งและทรัพยากรภายในประเทศที่ตรงกับความต้องการของชาติมหาอำนาจ หากประเทศใดเกิดปัญหาไม่ว่าจะในด้านใดก็ตาม ชาติมหาอำนาจจะแสดงบทบาทไม่ว่าจะรูปแบบการสนับสนุนหรือการต่อต้าน

ในกรณีวิกฤตการณ์ของเมียนมาจากการรัฐประหารเมื่อวันที่ ๑ ก.พ. ๒๕๖๔ เป็นหนึ่งในสถานการณ์ที่มีความซับซ้อนและส่งผลกระทบต่อหลายด้านและหลายระดับ จากสถานการณ์การเมืองภายในนำไปสู่การเป็นสงครามกลางเมือง เกิดปัญหาการอพยพภัยภัยของประชาชนชาวเมียนมาจำนวนมาก ซึ่งทำให้นานาชาติโดยเฉพาะ

^๑ ปรีดี บุญซื่อ.๒๕๖๔.การแข่งขันระหว่างสหรัฐกับจีนจะเป็นผลดีต่อประเทศกำลังพัฒนา.ออนไลน์.สืบค้นเมื่อ ๘ กันยายน ๒๕๖๔,แหล่งที่มา <https://thaipublica.org/2021/05/pridi248/>

มหาอำนาจให้ความสนใจในการช่วยเหลือและเร่งให้จัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้น เพราะปัญหาที่เกิดขึ้นในเมียนมา ส่งผลให้หลายประเทศได้รับผลกระทบทั้งทางด้านสังคม เศรษฐกิจรวมไปถึงความมั่นคง แต่อย่างไรก็ตามในสถานการณ์เช่นนี้อาจมีประเทศ มหาอำนาจอาศัยจังหวะของความไม่แน่นอนและความคลุมเครือ แสวงหาผลประโยชน์เพื่อให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ของตนที่กำหนดไว้ ประเทศเมียนมา จึงเป็นภูมิรัฐศาสตร์ที่สำคัญในการแย่งชิงของประเทศมหาอำนาจนั่นเอง

ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์พิจารณาแล้วเห็นว่า กรณีวิกฤตการณ์ในเมียนมา มีความสำคัญอย่างยิ่ง ต่อความมั่นคงทั้งในประเทศเมียนมาและประเทศรอบบ้าน โดยเฉพาะประเทศไทย นอกจากนี้ยังส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของและภูมิภาค ในอาเซียนอีกด้วย ดังนั้นการศึกษา “ความท้าทายด้านความมั่นคงของประชาคม อาเซียน: กรณีศึกษาวิกฤตการณ์ในเมียนมา” จึงมีความจำเป็นและสามารถที่จะนำไปใช้ประโยชน์ต่อหน่วยงานด้านความมั่นคงต่อไป

๒. วัตถุประสงค์ของการศึกษา

๒.๑ เพื่อศึกษาความท้าทายของสถานการณ์เมียนมาต่อความมั่นคงของ ประชาคมอาเซียน

๒.๒ เพื่อศึกษาผลกระทบของสถานการณ์ในเมียนมาต่อประชาคมและ อาเซียนประเทศไทย

๒.๓ เพื่อให้ได้ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเกี่ยวกับผลกระทบด้านความมั่นคง ต่อประชาคมอาเซียนและประเทศไทยให้กับหน่วยงานด้านความมั่นคงและกองทัพ

๓. ขอบเขตของการศึกษา

การจัดทำเอกสารศึกษาเฉพาะกรณี เรื่อง “ความท้าทายด้านความมั่นคง ของประชาคมอาเซียน: กรณีศึกษาวิกฤตการณ์ในเมียนมา” มุ่งศึกษาถึงวิกฤตการณ์ ของเมียนมาที่เกิดขึ้นตั้งแต่วันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ ที่อาจส่งผลกระทบต่ออาเซียน และประเทศไทย เพื่อจัดทำข้อเสนอแนะรองรับจากวิกฤตการณ์ดังกล่าวโดยเอกสาร ศึกษาเฉพาะกรณีฉบับนี้ ได้แบ่งการนำเสนอเนื้อหาเป็น ๔ ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ ๑ บทนำ

ส่วนที่ ๒ แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

ส่วนที่ ๓ สถานการณ์ในเมียนมา

ส่วนที่ ๔ วิเคราะห์แนวโน้ม ความท้าทายและผลกระทบต่ออาเซียนและประเทศไทย

ส่วนที่ ๕ ข้อเสนอแนะ

๔. วิธีการศึกษา

เอกสารศึกษาเฉพาะกรณี เรื่อง “ความท้าทายด้านความมั่นคงของประชาคมอาเซียน: กรณีศึกษาวิกฤตการณ์ของเมียนมา” เน้นการศึกษาเอกสาร อาทิ รายงานการวิจัย ข้อมูลจากเอกสารทั้งภาครัฐและเอกชน บทความ เป็นต้น

๕. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๑. ได้ประเด็นความท้าทายของสถานการณ์ในเมียนมาต่อความมั่นคงประชาคมอาเซียน

๒. ได้ประเด็นผลกระทบของสถานการณ์ในเมียนมาต่อประชาคมอาเซียนและประเทศไทย

๓. ได้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสถานการณ์ในเมียนมาต่อประชาคมอาเซียนและประเทศไทย

ส่วนที่ ๒

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่อง “ความท้าทายด้านความมั่นคงของประชาคมอาเซียน: กรณีศึกษาวิกฤตการณ์ของเมียนมา” มุ่งศึกษาถึงวิกฤตการณ์ในเมียนมาที่เกิดขึ้นตั้งแต่วันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ ถึงปัจจุบัน ที่เป็นประเด็นความท้าทายและผลกระทบที่เกิดขึ้นต่ออาเซียนและประเทศไทย เพื่อให้บรรลุกับวัตถุประสงค์ดังกล่าวจึงได้ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

๑. แนวคิดทฤษฎีด้านความมั่นคง
๒. ประชาคมด้านความมั่นคงอาเซียน

๒.๑ แนวคิดทฤษฎีด้านความมั่นคง

ความมั่นคง (security) หมายถึง การมีเสถียรภาพในด้านต่างๆ และการอยู่ในสถานะที่มีความรู้สึกที่ปลอดภัยอย่างไร้กังวล และได้รับการป้องกันจากภัยอันตรายต่างๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นได้โดยตั้งใจ หรือโดยบังเอิญก็ตาม เช่น ความมั่นคงในด้านการเงิน หรือความมั่นคงในด้านหน้าที่การงานต่างๆ^๒

โดยพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๕๔ ได้ให้นิยามความหมายของความมั่นคงไว้ว่า “ความ” หมายถึง คำนำหน้ากริยาหรือวิเศษณ์เพื่อแสดงสภาพ “มั่นคง” หมายถึง แน่นหนาและทนทานไม่กลับกลายเป็นอย่างอื่น” เมื่อรวมความหมายของคำว่า ความมั่นคง จะได้ความหมาย คือ ความแน่นอน ไม่มีการเปลี่ยนแปลง มีความทนทานต่อภัยคุกคามต่าง ๆ

^๒ ไกรวิญญ์ อ่อนนิล. ม.ป.ป. GES0503 ชีวิตกับเทคโนโลยี, ๒๙ มิถุนายน ๒๕๖๔ แหล่งที่มา <https://sites.google.com/site/ges0503chivitkabthekhnoloyi/bth-thi-5-khwam-mankhng-plxdphay-khxng-rabb-sarsnthes/๑-khwam-hmay-khxng-khwam-mankhng-plxdphay>

^๓ พจนานุกรม ราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๕๔. ความหมายของความมั่นคง. (ออนไลน์) , สืบค้นเมื่อ ๒๙ มิถุนายน ๒๕๖๔ , แหล่งที่มา <https://dictionary.orst.go.th/>

ดังนั้นการศึกษาแนวคิดและทฤษฎีความมั่นคงจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งเพื่อทำความเข้าใจถึงความหมายและองค์ประกอบต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความมั่นคงระหว่างประเทศและความมั่นคงโดยทั่วไปซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

๒.๑.๑ แนวความคิดความมั่นคงระหว่างประเทศ เป็นแนวความคิดที่มุ่งเน้นการพิจารณาความมั่นคง ๔ รูปแบบ มีรายละเอียดดังนี้^๔

(๑) ความมั่นคงร่วม (Collective Security) “แนวคิด หรือนโยบาย ซึ่งเป็นที่ยอมรับและปฏิบัติโดยประชาคมระหว่างประเทศ โดยมีความมุ่งประสงค์ที่จะขจัดภัยคุกคาม ที่มีต่อสันติภาพ และความมั่นคงระหว่างประเทศ” แนวคิดนี้เกิดขึ้นหลังสงครามโลกครั้งที่ ๑ ด้วยความคิดที่จะพยายามทำให้สังคมโลกอยู่ในความสงบ และมีความมั่นคง โดยได้ผลักดันให้มีการตั้งกฎเกณฑ์ เพื่อป้องกันและลงโทษประเทศที่ก่อสงครามขึ้น เราจะเห็นได้ว่าได้มีการจัดตั้งองค์กรขึ้นมาคือ League of Nations (สันนิบาตชาติ) เพื่อเป็นตัวแทนในการจัดระเบียบดังกล่าว แต่ก็ประสบกับความล้มเหลว

(๒) ความมั่นคงสมบูรณ์แบบ (Comprehensive Security) เป็นแนวความคิดที่เกิดขึ้นในอาเซียน และในเอเชีย ซึ่งคำนึงถึงพลังอำนาจของชาติที่ได้ดุล ซึ่งรวมถึงปัจจัยด้านต่าง ๆ เช่น เศรษฐกิจ การทูต และการเมือง ในระดับต่าง ๆ เช่น ระดับภูมิภาค และระดับโลก สำหรับประเทศแรกที่เสนอแนวความคิดนี้คือ ญี่ปุ่น และ อินโดนีเซีย อาจกล่าวได้ว่าเป็นแนวความคิดที่มุ่งเน้นไปที่ความมั่นคงแห่งชาติเป็นหลัก และมีวิวัฒนาการมากจากสภาพแวดล้อมของประเทศในเอเชียด้วยกันเอง อีกทั้งต่อมาเมื่อกลุ่มประเทศอาเซียนได้รวมตัวกัน ส่งผลให้แนวความคิด Comprehensive Security ในรูปของ National Resilience ได้ถูกผลักดันให้พัฒนาไปสู่ระดับภูมิภาคอาเซียนในลักษณะของ Regional Resilience

^๔วิชัย ชูเชิด. ๒๕๔๗. วิวัฒนาการแนวความคิด ระดับ และองค์ประกอบความมั่นคง (ออนไลน์) , สืบค้นเมื่อ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๖๔, แหล่งที่มา http://www.geocities.ws/wichai_chucherd/securityconceptevolution.html

(๓) **ความมั่นคงสามัญ (Common Security)** แนวความคิดที่มุ่งเน้นประเด็นไปที่การสร้างความมั่นคงในระดับภูมิภาค ด้วยการพยายามไม่ใช้กำลังทางทหารมาเป็นตัวตัดสิน พยายามสร้างเครื่องมืออื่น เช่น องค์กร หรือ กฎเกณฑ์ และข้อตกลงร่วมกันในการลดอาวุธ มาเป็นเครื่องมือทดแทนกำลังทหารขึ้น

(๔) **ความมั่นคงร่วมมือ (Cooperative Security)** เป็นแนวความคิดที่มีความคล้ายคลึงกับ Common Security แนวความคิดที่มีความคล้ายคลึงกับความมั่นคงสามัญ (Common Security) คิดมุ่งเน้นความจำเป็นในการหลีกเลี่ยงการสร้างความมั่นคงให้กลุ่มตน ด้วยการป้องปราม หรือการขัดขวาง และกระตุ้นทำให้เกิดการสะสม และแข่งขันกันทางด้านอาวุธ นอกจากนี้ ทั้งสองแนวความคิดยังมีแนวทางเน้นไปที่ ความร่วมมือในด้านต่าง ๆ ที่มีใช้ทางการทหารเท่านั้น แต่แตกต่างจากความมั่นคงสามัญ (Common Security) ตรงที่ มีแนวทางค่อยเป็นค่อยไปเพื่อที่จะได้มีการพัฒนาสถาบันต่าง ๆ ที่เป็นระบบพหุภาคีขึ้นมีความอ่อนตัวมากกว่า เพราะได้พยายามรวมข้อดี และขจัดข้อเสียของ Common Security ออกไป

๒.๑.๒ แนวความคิดด้านความมั่นคงทั่วไป มีรายละเอียดดังนี้^๕ (สลับ)

(๑) **ความมั่นคงแห่งชาติ (National Security)** คือ ตัวบุคคล, กลุ่ม, ประชาชาติ รัฐบาล ดินแดน และ อำนาจอธิปไตย มีความมั่นคง และเพื่อให้เป็นไปตามนี้ ชาตก็ต้องใช้พลังอำนาจในแต่ละด้านในการดำเนินการ ซึ่งอาจประกอบไปด้วย พลังอำนาจด้านการเมือง, เศรษฐกิจ, สังคมจิตวิทยา, การทหาร, วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี เป็นต้น ซึ่งนั้นก็เปรียบเสมือนการสร้างความมั่นคงทางด้าน การเมือง, เศรษฐกิจ, สังคมจิตวิทยา, การทหาร, วิทยาศาสตร์เทคโนโลยี หรืออื่น ๆ

(๒) **ความมั่นคงภายใน (Internal Security)** คือ เป็นแนวความคิดที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับแนวความคิดในเรื่องความมั่นคงแห่งชาติอย่างใกล้ชิด ทั้งนี้ เนื่องจากว่า ความมั่นคงภายในในความหมายที่ใช้กันอยู่นั้นเป็นการให้ความหมาย

^๕ วิชัย ชูเชิด, เรื่องเดิม

ไปที่ความมั่นคงแห่งชาติ ที่มองไปที่ปัญหาซึ่งเกิดมาจากปัญหาภายในประเทศ เป็นปัญหาความขัดแย้งภายในสังคมของประเทศเอง ดังนั้นเราพอที่จะกล่าวได้ว่า ความมั่นคงภายใน ก็เป็นความมั่นคงในระดับประเทศ ในฐานะเป็นส่วนหนึ่งของความมั่นคงแห่งชาติ

(๓) ความมั่นคงของภูมิภาค (Regional Security) คือ การที่ประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคนั้นมีพลังอำนาจภายในภูมิภาค ที่จะใช้ในการดำเนินการเพื่อให้เกิดความมั่นคงจากภัยอันตรายที่อาจเกิดขึ้นต่อภูมิภาคภัยอันตรายที่เกิดขึ้นภายในภูมิภาคเองหรือที่มาจากภายนอกภูมิภาคก็ตาม ซึ่งพลังอำนาจนี้อาจอนุมานโดยใช้อำนาจประกอบของพลังอำนาจในระดับชาติมาใช้ก็อาจจะสมเหตุผลเพราะภูมิภาคประกอบด้วยชาติต่าง ๆ

(๔) ความมั่นคงของโลก (International Security) คือ แนวทางที่มีความคล้ายคลึงกับความมั่นคงของภูมิภาค เพราะโลกประกอบไปด้วยรัฐชาติ และภูมิภาคต่าง ๆ ดังนั้นโลกจะมั่นคงได้ ก็ต่อเมื่อรัฐชาติ และภูมิภาคต่าง ๆ มีความมั่นคง ทั้งที่เป็นความมั่นคงภายในรัฐชาติ ภูมิภาค หรือระหว่างรัฐชาติหรือระหว่างภูมิภาค นอกจากนี้แล้วโลกจะมั่นคงก็ต่อเมื่อโลกสามารถเผชิญกับภัยที่เกิดขึ้นกับโลกด้วย ซึ่งในบางครั้งภัยนั้นก็เกิดมาจากสังคมโลกเอง เช่น ภาวะการณ์เรือนกระจก หรือการเพิ่มขึ้นของความร้อนภายในโลกอย่างผิดปกติที่จะส่งผลให้น้ำแข็งขั้วโลกละลาย ระดับน้ำทะเลสูงขึ้น ส่งผลต่อน้ำท่วมในหลายเมืองในโลก และส่งผลให้เกิดภัยธรรมชาติต่าง ๆ หรือสงครามโลกครั้งต่อไปก็จะเป็นสงครามที่ก่อความเสียหายให้กับทั้งโลกได้ด้วยการใช้อาวุธทำลายล้างที่ร้ายแรงที่มีในปัจจุบันหรือเป็นไปได้ที่ภัยอันตรายต่อความมั่นคงของโลกอาจเป็นภัยอันตรายที่มาจากนอกโลกของเรา เช่น อุกกาบาต เป็นต้น

(๕) ความมั่นคงของสภาวะแวดล้อม (Environmental Security) คือ การพยายามจะรักษาภาวะเสื่อมโทรมของสิ่งแวดล้อมภายในโลก เพื่อให้สังคมมนุษย์ยังคงอยู่ต่อไปภายในโลกนี้ร่วมกับธรรมชาติได้เพราะมนุษย์ไม่สามารถอยู่ได้

ถ้าไม่มีสิ่งต่าง ๆ ที่เป็นองค์ประกอบของโลก เช่น ถ้าโลกนี้ไม่มีพืชก็จะทำให้ไม่มีระบบผลิติดอกซิเจนที่ใช้ในการหายใจของมนุษย์ มนุษย์ก็จะอยู่ไม่ได้หรือถ้าธรรมชาติถูกทำลายสัตว์ต่าง ๆ ก็อาจจะสูญพันธุ์และอาจทำให้มนุษย์ขาดอาหารที่มาจากเนื้อสัตว์ การมองถึงความมั่นคงในรูปแบบนี้เป็นการมองไปในอนาคตด้วยหลักการทางวิทยาศาสตร์ที่ช่วยให้คาดคะเนสิ่งที่อาจเกิดขึ้นต่อไปได้

(๖) ความมั่นคงของบุคคล (Human Security) และ สิทธิมนุษยชน (Human right) คือ การที่ประชาชนได้รับหลักประกันด้านสิทธิ ความปลอดภัย การสนองต่อความจำเป็นขั้นพื้นฐาน โดยจะต้องปลอดภัยจากความกลัว ปลอดภัยจากความขาดแคลนหรือต้องการ และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีศักดิ์ศรี^๖

โดยจากแนวคิดทฤษฎีด้านความมั่นคงจะพบว่า แนวคิดทฤษฎีด้านความมั่นคงแบบความมั่นคงร่วมมือ หรือ Cooperative Security มีความสอดคล้องในภาพของการดำเนินการในอาเซียน เนื่องจากอาเซียนมีการจับกลุ่มและสร้างความร่วมมือด้านความมั่นคง เพื่อตอบสนองต่อประโยชน์ของในแต่ละประเทศ

๒.๒ ประชาคมด้านความมั่นคงอาเซียน

เนื่องจากมีการมองความมั่นคงและภัยคุกคามในลักษณะตามแนวคิด Cooperative Security ดังนั้นประชาคมความมั่นคงในความหมายของเอกสารฉบับนี้ จึงหมายถึง ๓ เสาหลัก คือ การเมืองและความมั่นคง เศรษฐกิจ สังคม-วัฒนธรรม โดยมีรายละเอียดดังนี้

๒.๒.๑ ความเป็นมาของอาเซียน^๗

สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ หรือ อาเซียน (Association of South East Asian Nations : ASEAN) ก่อตั้งขึ้นโดยปฏิญญากรุงเทพฯ

^๖ กรมองค์การระหว่างประเทศ กระทรวงการต่างประเทศ.ม.ป.ป. **ความมั่นคงของมนุษย์**. (ออนไลน์). สืบค้นเมื่อ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๖๔ แหล่งที่มา <https://thai-inter-org.mfa.go.th/th/page/%>

^๗ สำนักการประชาสัมพันธ์ต่างประเทศ กรมประชาสัมพันธ์, "ในเอกสารประเทศไทยกับอาเซียน" กรุงเทพฯ: กรมประชาสัมพันธ์ สำนักนายกรัฐมนตรี, (๒๕๕๕), หน้า ๖.

(Bangkok Declaration) เมื่อวันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๑๐ ลงนามโดยรัฐมนตรีจาก ๕ ประเทศ ได้แก่ นายอาดัม มาลิก รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ สาธารณรัฐอินโดนีเซีย ตุน อับดุล ราซีกบิง ฮุสเซน รองนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพัฒนาการแห่งชาติ ประเทศ มาเลเซีย นายนาซิโซ รามอส รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ นายเอส ราชารัตนัม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ สาธารณรัฐสิงคโปร์ และพันเอก (พิเศษ) ดร.ถนัด คอมันตร์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ราชอาณาจักรไทย

โดยบรูไนดารุสซาลาม ได้เข้าเป็นสมาชิกในลำดับที่ ๖ เมื่อวันที่ ๗ มกราคม ๒๕๒๗ สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม เข้าเป็นสมาชิกลำดับที่ ๗ เมื่อวันที่ ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๓๘ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวและสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์เข้าเป็นสมาชิกพร้อมกัน เมื่อวันที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๔๐ และราชอาณาจักรกัมพูชา เข้าเป็นสมาชิก ลำดับที่ ๑๐ เมื่อวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๔๒ ทำให้ปัจจุบันอาเซียนมีสมาชิกรวมทั้งหมด ๑๐ ประเทศ

โดยวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมความเข้าใจอันดีต่อกันระหว่างประเทศ ในภูมิภาค อารังไว้ซึ่งสันติภาพ เสถียรภาพ และความมั่นคงปลอดภัยทางการเมือง สร้างสรรค์ความเจริญเติบโตทางด้านเศรษฐกิจ การพัฒนาทางสังคมและวัฒนธรรม การกีดกันอยู่ดี บนพื้นฐานของความเสมอภาคและผลประโยชน์

๒.๒.๒ ประชาคมอาเซียน (ASEAN Community)

ในการประชุมผู้นำอาเซียน ครั้งที่ ๙ ระหว่างวันที่ ๗-๘ ตุลาคม ๒๕๔๖ ที่บาหลี ผู้นำอาเซียนได้ตอบสนองต่อการบรรลุวิสัยทัศน์อาเซียนเพิ่มเติม โดยได้ลงนามในปฏิญญาว่าด้วยความร่วมมืออาเซียน (Declaration of ASEAN Concord II หรือ Bali Concord II) เห็นชอบให้มีการจัดตั้ง ประชาคมอาเซียน (ASEAN Community) ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ (ค.ศ. ๒๐๒๐) ประชาคมอาเซียนนี้จะประกอบไปด้วย ๓ เสาหลัก (Pillars) ได้แก่ ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน

(ASEAN Political Security Community-APSC) ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community-AEC) และประชาคมสังคม-วัฒนธรรมอาเซียน (ASEAN Socio-Cultural Community-ASCC) โดยมีรายละเอียดดังนี้^๘

(๑) ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Political and Security Community – APSC)^๙

มีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างและธำรงไว้ซึ่งสันติภาพและความมั่นคงของภูมิภาค เพื่อให้ประเทศในภูมิภาคอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข และสามารถแก้ไขปัญหาและความขัดแย้ง โดยสันติวิธี อาเซียนจึงได้จัดทำแผนงานการจัดตั้งประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Political-Security Community Blueprint) โดยเน้นใน ๓ ประการ คือ ๑) การมีกฎเกณฑ์และค่านิยมร่วมกัน ครอบคลุมถึงกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะร่วมกันทำเพื่อสร้างความเข้าใจในระบบสังคมวัฒนธรรม และประวัติศาสตร์ที่แตกต่างของประเทศสมาชิก ส่งเสริมพัฒนาการทางการเมืองไปในทิศทางเดียวกัน เช่น หลักการประชาธิปไตย การส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน การสนับสนุนการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคม การต่อต้านการทุจริต การส่งเสริมหลักนิติธรรมและธรรมาภิบาล เป็นต้น ๒) ส่งเสริมความสงบสุขและรับผิดชอบร่วมกันในการรักษาความมั่นคงสำหรับประชาชนที่ครอบคลุมในทุกด้านครอบคลุมความร่วมมือเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงในรูปแบบเดิม มาตรการสร้างความไว้เนื้อเชื่อใจและการระงับข้อพิพาท โดยสันติเพื่อป้องกันสงครามและให้ประเทศสมาชิกอาเซียนอยู่ด้วยกัน โดยสงบสุขและไม่มีความหวาดระแวง และขยายความร่วมมือเพื่อต่อต้านภัยคุกคามรูปแบบใหม่ เช่น การต่อต้านการก่อการร้าย อาชญากรรมข้ามชาติต่าง ๆ เช่น ยาเสพติด การค้ามนุษย์ ตลอดจนการเตรียมความพร้อมเพื่อป้องกันและจัดการภัยพิบัติและภัยธรรมชาติ

^๘ กรมกำลังพลทหารเรือ.ม.ป.ป. ASEAN Learn.ออนไลน์.สืบค้นเมื่อ ๒ กันยายน ๒๕๖๔ แหล่งที่มา <http://www.person.navy.mi.th/navyaec/navyaec.php?ID=13>

^๙ สำนักประชาสัมพันธ์เขต 6.ม.ป.ป. 3 เสาหลักอาเซียน.ออนไลน์.สืบค้นเมื่อ ๒ กันยายน ๒๕๖๔ แหล่งที่มา <https://region6.prd.go.th/main.php?filename=asean04&filename=asean04>

๓) การมีพลวัตและปฏิสัมพันธ์กับโลกภายนอก เพื่อเสริมสร้างบทบาทของอาเซียน ในความร่วมมือระดับภูมิภาค เช่น กรอบอาเซียน+3 กับจีน ญี่ปุ่น สาธารณรัฐเกาหลี (เกาหลีใต้) และการประชุมสุดยอดเอเชียตะวันออก ตลอดจนความสัมพันธ์ที่เข้มแข็งกับมิตรประเทศ และองค์การระหว่างประเทศ เช่น สหประชาชาติ

(๒) ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Political-Security Community-AEC)

มีวัตถุประสงค์เพื่อให้อาเซียนมีตลาดและฐานการผลิตเดียวกัน และมีการเคลื่อนย้ายสินค้า บริการ การลงทุน เงินทุน และแรงงานมีฝีมืออย่างเสรี อาเซียนได้จัดทำแผนงาน การจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community Blueprint) ซึ่งเป็นแผนงานบูรณาการการดำเนินงานในด้านเศรษฐกิจ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ ๔ ด้าน คือ ๑) การเป็นตลาดและฐานการผลิตเดียว (single market and production base) โดยจะมีการเคลื่อนย้ายสินค้า บริการ การลงทุน และแรงงานมีฝีมืออย่างเสรี และการเคลื่อนย้ายเงินทุนอย่างเสรีมากขึ้น ๒) การสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจของอาเซียน โดยให้ความสำคัญกับประเด็นนโยบายที่จะช่วยส่งเสริมการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ เช่น นโยบายการแข่งขัน การคุ้มครองผู้บริโภค สิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา นโยบายภาษี และการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน (การเงิน การขนส่ง เทคโนโลยีสารสนเทศ และพลังงาน) ๓) การพัฒนาเศรษฐกิจอย่างเสมอภาค ให้มีการพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม และการเสริมสร้างขีดความสามารถผ่านโครงการต่าง ๆ ๔) การบูรณาการเข้ากับเศรษฐกิจโลก เน้นการปรับประสานนโยบายเศรษฐกิจของอาเซียนกับประเทศภายนอกภูมิภาคเพื่อให้อาเซียนมีท่าทีร่วมกันอย่างชัดเจน

(๓) ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (ASEAN Socio-Cultural Community – ASCC)

อาเซียนได้ตั้งเป้าเป็นประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน ในปี ๒๕๕๘ โดยมุ่งหวังเป็นประชาคมที่มีประชาชนเป็นศูนย์กลาง มีสังคมที่เอื้ออาทร

และแบ่งปัน ประชากรอาเซียนมีสภาพความเป็นอยู่ที่ดีและมีการพัฒนาในทุกด้านเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน ส่งเสริมการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน รวมทั้งส่งเสริมอัตลักษณ์อาเซียน (ASEAN Identity) เพื่อรองรับการเป็นประชาคมสังคม และวัฒนธรรมอาเซียน โดยได้จัดทำแผนงานการจัดตั้งประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (ASEAN Socio-Cultural Community Blueprint) ซึ่งประกอบด้วยความร่วมมือใน ๖ ด้าน ได้แก่

- (๑) การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์
- (๒) การคุ้มครองและสวัสดิการสังคม
- (๓) สิทธิและความยุติธรรมทางสังคม
- (๔) ความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม
- (๕) การสร้างอัตลักษณ์อาเซียน
- (๖) การลดช่องว่างทางการพัฒนา

๒.๒.๓ กฎบัตรอาเซียน^{๑๐}

ในการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ ๑๓ เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๐ ที่สาธารณรัฐสิงคโปร์ ผู้นำอาเซียนได้ลงนามในกฎบัตรอาเซียน ซึ่งเปรียบเสมือนธรรมนูญของอาเซียนที่จะวางกรอบทางกฎหมายและโครงสร้างองค์กร เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของอาเซียนในการดำเนินการตามวัตถุประสงค์และเป้าหมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการขับเคลื่อนการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียนภายในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ ตามที่ผู้นำอาเซียนได้ตกลงกันได้

โดยวัตถุประสงค์ของกฎบัตรคือ ทำให้อาเซียนเป็นองค์กรที่มีประสิทธิภาพ มีประชาชนเป็นศูนย์กลางและเคารพกฎกติกาในการทำงานมากขึ้น นอกจากนี้ กฎบัตรอาเซียนจะมีสถานะเป็นนิติบุคคลแก่อาเซียนในฐานะที่เป็นองค์กรระหว่างรัฐบาล(Intergovernmental Organization)

^{๑๐} สำนักการประชาสัมพันธ์ต่างประเทศ กรมประชาสัมพันธ์, เรื่องเดิม

ซึ่งจุดเด่นของประการหนึ่งของกฎบัตรอาเซียน คือ การที่ข้อบทต่าง ๆ ถูกกำหนดขึ้นเพื่อให้อาเซียนเป็นองค์กรที่ประชาชนเข้าถึงและเอื้อประโยชน์ต่อประชาชนในประเทศสมาชิกมากยิ่งขึ้น กฎบัตรอาเซียนประกอบด้วยบทบัญญัติ ๑๓ บท รวม ๕๕ ข้อย่อย

กฎบัตรของอาเซียนมีเป้าหมายเพื่อส่งเสริมสันติภาพ เสถียรภาพ ความสามารถในการแข่งขันของภูมิภาค ความกินดีอยู่ดีของประชาชน ความมั่นคงของมนุษย์ การส่งเสริมความร่วมมือทางเศรษฐกิจ การเมือง สังคมและวัฒนธรรม การลดช่องว่างของการพัฒนาการส่งเสริมประชาธิปไตยการเคารพสิทธิมนุษยชน การพัฒนาอย่างยั่งยืน สิ่งแวดล้อมการศึกษา ยาเสพติด การสร้างอัตลักษณ์อาเซียน เป็นต้น และมีหลักการ ได้แก่

(๑) การเคารพเอกราช อธิปไตย ความเสมอภาค บูรณภาพแห่งดินแดน และอัตลักษณ์แห่งชาติของรัฐสมาชิกอาเซียนทั้งปวง

(๒) ความผูกพันและความรับผิดชอบร่วมกันในการเพิ่มพูนสันติภาพ ความมั่นคงและความ มั่งคั่งของภูมิภาค

(๓) การไม่ใช้การรุกราน และการข่มขู่ว่าจะใช้หรือการใช้กำลัง หรือการกระทำอื่นใดในลักษณะที่ขัดต่อกฎหมายระหว่างประเทศ

(๔) การอาศัยการระงับข้อพิพาทโดยสันติ

(๕) การไม่แทรกแซงกิจการภายในของรัฐสมาชิกอาเซียน

(๖) การเคารพสิทธิของรัฐสมาชิกทุกรัฐในการอ้างประชาชาติของตนโดยปราศจากการแทรกแซง การบ่อนทำลาย และการบังคับ จากภายนอก

(๗) การปรึกษาหารือที่เพิ่มพูนขึ้นในเรื่องที่มีผลกระทบอย่างร้ายแรงต่อผลประโยชน์ร่วมกันของอาเซียน

(๘) การยึดมั่นต่อหลักนิติธรรม ธรรมาภิบาล หลักการประชาธิปไตยและรัฐบาลตามรัฐธรรมนูญ

(๙) การเคารพเสรีภาพพื้นฐาน การส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนและการส่งเสริมความยุติธรรมทางสังคม

(๑๐) การยึดถือกฎบัตรสหประชาชาติและกฎหมายระหว่างประเทศ รวมถึงกฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศ ที่รัฐสมาชิกอาเซียนยอมรับ

(๑๑) การละเว้นจากการมีส่วนร่วมในนโยบายหรือกิจกรรมใดๆ รวมถึงการใช้ดินแดนของตน ซึ่งดำเนินการโดยรัฐสมาชิกอาเซียนหรือรัฐที่มีใช้สมาชิกอาเซียนหรือผู้กระทำที่ไม่ใช่รัฐใดๆ ซึ่งคุกคามอธิปไตย บูรณภาพแห่งดินแดน หรือ เสถียรภาพทางการเมืองและเศรษฐกิจของรัฐสมาชิกอาเซียน

(๑๒) การเคารพในวัฒนธรรม ภาษาและศาสนาที่แตกต่างของประชาชนอาเซียน โดยเน้นคุณค่าร่วมกันของประชาชนอาเซียนด้วยจิตวิญญาณของเอกภาพในความหลากหลาย

(๑๓) ความเป็นศูนย์กลางของอาเซียนในความสัมพันธ์ภายนอกทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม โดยคงไว้ซึ่งความมีส่วนร่วมอย่างแข็งขัน การมองไปภายนอก การไม่ปิดกั้นและการไม่เลือกปฏิบัติ

(๑๔) การยึดมั่นในกฎการค้าพหุภาคีและระบอบของอาเซียนซึ่งมีกฎเป็นพื้นฐาน สำหรับการปฏิบัติตามข้อผูกพันทางเศรษฐกิจอย่างมีประสิทธิภาพ และการลดอย่างค่อยเป็นค่อยไป เพื่อไปสู่การขจัดอุปสรรคทั้งปวงต่อการรวมตัวทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาค ในระบบเศรษฐกิจซึ่งขับเคลื่อนโดยตลาด

๒.๒.๔ วิสัยทัศน์และแผนงานประชาคมอาเซียน ๒๐๒๕^{๑๑}

มีวัตถุประสงค์เพื่อรวมกันเป็นหนึ่ง มีสันติภาพ และความมั่นคง รวมทั้งมีความเจริญรุ่งเรืองร่วมกันซึ่งตั้งอยู่บนพื้นฐานของพันธกรณีและความปรารถนาที่ระบุไว้ในสนธิสัญญามิตรภาพและความร่วมมือในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

^{๑๑} กรมอาเซียน กระทรวงต่างประเทศ.๒๕๕๙. อาเซียน 2025: มุ่งหน้าไปด้วยกัน. พิมพ์ครั้งที่ ๑. กรุงเทพฯ: เพจเมคเกอร์. หน้า ๑๘-๒๕.

วิสัยทัศน์อาเซียน ค.ศ. ๒๐๒๐ ปฏิญญาว่าด้วยความร่วมมือในอาเซียน ฉบับที่ ๒ กฎบัตรอาเซียน แผนงานการจัดตั้งประชาคมอาเซียน (ค.ศ. ๒๐๐๙-๒๐๑๕) และ ปฏิญญาบาหลีว่าด้วยประชาคมอาเซียนในประชาคมโลก และมุ่งหวังที่จะทำให้ ประชาคมแข็งแกร่ง โดยตั้งอยู่บนพื้นฐานของกระบวนการการรวมกลุ่มที่ลึกซึ้งยิ่งขึ้น เพื่อให้อาเซียนเป็นประชาคมที่ยึดมั่นในกฎกติกา ทำเพื่อประโยชน์ของประชาชน และมีประชาชนเป็นศูนย์กลาง โดยเป็นที่ซึ่งประชาชนมีสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพ ขั้นพื้นฐาน มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นและได้รับประโยชน์จากการสร้างประชาคม เสริมสร้างความรู้สึกร่วมกันอันหนึ่งอันเดียวกันและมีอัตลักษณ์ร่วม เป็นไปตาม วัตถุประสงค์และหลักการของกฎบัตรอาเซียน โดยมีรายละเอียดดังนี้

(๑) ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน

ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียนจะเป็นประชาคมที่มีความเป็นหนึ่ง ครบคลุมและแข็งแกร่ง ประชาชนของเราจะอาศัยอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย ปรองดอง และมั่นคงไอบรรค่านิยมเรื่องสันติธรรมและทางสายกลาง รวมทั้งยึดมั่นในหลักการขั้นพื้นฐานของอาเซียน ค่านิยมและบรรทัดฐานที่มีร่วมกัน นอกจากนี้ อาเซียนยังคงมีความแน่วแน่นแพ้นมีความสำคัญ และตอบสนอง ต่อความท้าทายที่คุกคามสันติภาพและความมั่นคงของภูมิภาค และมีบทบาทหลัก ในการสร้างโครงสร้างสถาปัตยกรรมภูมิภาคที่กำลังเปลี่ยนแปลงไป ในขณะเดียวกัน ก็ปฏิสัมพันธ์กับภาคภายนอกอย่างลึกซึ้งขึ้น และร่วมส่งเสริมสันติภาพ ความมั่นคง และเสถียรภาพของโลก โดยดำเนินงานเพื่อให้ได้มาซึ่งแนวทางดังต่อไปนี้

(๑) ประชาคมที่ยึดมั่นในกฎกติกา ที่ยึดมั่นในหลักการขั้นพื้นฐาน ของอาเซียน ค่านิยมและบรรทัดฐานที่มีร่วมกัน ตลอดจนหลักกฎหมายระหว่าง ประเทศที่ควบคุมการดำเนินความสัมพันธ์อย่างสันติระหว่างรัฐ

(๒) ประชาคมที่ครอบคลุมและตอบสนอง ที่ประชาชนมีสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐาน ตลอดจนเติบโตในสภาพแวดล้อมที่มีความยุติธรรม เป็น ประชาธิปไตยปรองดอง และมีความอ่อนไหวเกี่ยวกับเรื่องเพศสภาพ โดยเป็นไปตาม หลักประชาธิปไตย ธรรมาภิบาล และนิติธรรม

(๓) ประชาคมที่โอบรับขนัตติธรรมและทางสายกลาง ความเคารพ ศาสนา วัฒนธรรม และภาษาที่แตกต่างกันของประชาชนของเรา ยึดมั่นในค่านิยมร่วม เพื่อให้มีความเป็นหนึ่งในความหลากหลาย รวมถึงรับมือกับภัยคุกคามของลัทธิ สูดโต่งรุนแรงในทุกรูปแบบ

(๔) ประชาคมที่ส่งเสริมความมั่นคงที่ครอบคลุมทุกมิติ ที่พัฒนา ศักยภาพในการรับมือกับความท้าทายที่มีอยู่และที่กำลังจะเกิดขึ้น ซึ่งรวมถึงประเด็น ความมั่นคงรูปแบบใหม่ โดยเฉพาะอาชญากรรมข้ามชาติและความท้าทายข้าม พรมแดนอย่างมีประสิทธิภาพและทัน่วงที

(๕) ภูมิภาคที่แก้ไขความแตกต่างและข้อพิพาทโดยสันติวิธี รวมถึงการละเว้นการขู่ที่จะใช้หรือการใช้ความรุนแรง และใช้กลไกการระงับข้อ พิพาทอย่างสันติในขณะเดียวกันก็เสริมสร้างมาตรการการสร้างควมไว้วางใจใจ ส่งเสริมกิจกรรมการทูตเชิงป้องกัน และข้อริเริ่มเรื่องการคลี่คลายความขัดแย้ง

(๖) ภูมิภาคที่ปราศจากอาวุธนิวเคลียร์และอาวุธที่มีอานุภาพ ทำลายล้างสูง ตลอดจนการสนับสนุนความพยายามระดับโลกในการลดอาวุธ การไม่แพร่ขยายและการใช้อาวุธนิวเคลียร์เพื่อสันติ

(๗) ภูมิภาคที่ส่งเสริมความมั่นคงทางทะเลและความร่วมมือทาง ทะเลเพื่อสันติภาพและเสถียรภาพในภูมิภาคและภายนอก ผ่านกลไกของอาเซียน และกลไกที่อาเซียนมีบทบาทนำ และรับรองสนธิสัญญา และหลักการทางทะเลที่ เป็นที่ยอมรับในเวทีระหว่างประเทศ

(๘) ประชาคมที่เสริมสร้างความเป็นหนึ่งเดียวกัน ความแน่นแฟ้น และความเป็นแกนกลางของอาเซียน รวมถึงยังคงเป็นแรงผลักดันหลักในการสร้าง โครงสร้างสถาปัตยกรรมภูมิภาค โดยตั้งอยู่บนกลไกที่อาเซียนมีบทบาทนำ

(๙) ประชาคมที่ส่งเสริมความร่วมมือกับคู่เจรจาอย่างลึกซึ้ง การปฏิสัมพันธ์กับภาคีภายนอก และเปิดรับหุ้นส่วนที่มีศักยภาพ เพื่อความสัมพันธ์

ที่เป็นมิตรและเป็นประโยชน์ร่วมกัน รวมถึงร่วมกันตอบสนองอย่างสร้างสรรค์ ต่อประเด็นและพัฒนาการในระดับโลกที่เป็นข้อห่วงกังวลร่วม

(๒) ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

ภายในปี ค.ศ. ๒๐๒๕ ประชาคมเศรษฐกิจของเราจะต้องมีการรวมตัวกันอย่างลึกซึ้งที่มีความเป็นเอกภาพ มีความสามารถในการแข่งขัน มีพลวัต และมีความหลากหลาย รวมทั้งมีความเชื่อมโยงและความร่วมมือจากแต่ละภาคส่วนที่เพิ่มขึ้น และเป็นประชาคมที่มีความแข็งแกร่ง ทุกคนมีส่วนร่วม มีประชาชนเป็นศูนย์กลาง และเป็นส่วนหนึ่งของเศรษฐกิจโลก โดยดำเนินงานเพื่อให้ได้มาซึ่งแนวทางดังต่อไปนี้

(๑) เศรษฐกิจระดับภูมิภาคที่มีการรวมตัวกันอย่างลึกซึ้ง ที่สนับสนุนและคงไว้ซึ่งการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ผ่านการค้าขาย การลงทุน การจ้างงานที่เพิ่มขึ้น อีกทั้งยังเพิ่มความสามารถของภูมิภาคในการตอบสนองต่อความท้าทายและแนวโน้มของโลก ส่งเสริมการเป็นตลาดเดียวจากการมีความตกลงเกี่ยวกับการค้าขายสินค้าและขจัดอุปสรรคทางการค้าที่มีใช้ภาษี รวมทั้งความร่วมมือที่ลึกซึ้งยิ่งขึ้นในด้านบริการการค้าและความคล่องตัวในการเคลื่อนย้ายการลงทุน แรงงาน มีฝีมือ นักธุรกิจ และเงินทุน

(๒) ประชาคมที่มีความสามารถในการแข่งขัน มีความก้าวหน้าทางนวัตกรรม และมีพลวัตซึ่งส่งเสริมการเจริญเติบโตเชิงผลผลิต ผ่านการใช้ประโยชน์ของความรู้และนโยบายที่ส่งเสริมนวัตกรรม เน้นการพัฒนาเทคโนโลยีสีเขียวด้วยวิธีการทางวิทยาศาสตร์และให้ความสำคัญกับเทคโนโลยีดิจิทัล ส่งเสริมหลักธรรมาภิบาล หลักกฎหมายที่โปร่งใสและตอบสนอง ตลอดจนกลไกระงับข้อพิพาทที่มีประสิทธิภาพ และมีวิสัยทัศน์ในการมีส่วนร่วมในห่วงโซ่มูลค่าโลก

(๓) ความเชื่อมโยงที่มากขึ้นและความร่วมมือจากภาคส่วนต่าง ๆ ที่มีการพัฒนากรอบความร่วมมือระดับภูมิภาค รวมทั้งนโยบายเชิงยุทธศาสตร์ของภาคส่วนต่าง ๆ ที่สำคัญต่อการดำเนินงานของประชาคมเศรษฐกิจ

(๔) ประชาคมที่แข็งแกร่ง ทุกคนมีส่วนร่วม ทำเพื่อประโยชน์ของประชาชนและมีประชาชนเป็นศูนย์กลาง ซึ่งจะก่อให้เกิดการพัฒนาอย่างเสมอภาคและการเจริญเติบโตที่ทุกคนมีส่วนร่วม เป็นประชาคมที่มีนโยบายเกี่ยวกับวิสาหกิจขนาดกลาง ขนาดย่อม และรายย่อยที่มีประสิทธิภาพ และร่วมมือกันเพื่อลดช่องว่างการพัฒนา และเป็นประชาคมที่มีการปฏิสัมพันธ์กับภาคธุรกิจและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีประสิทธิภาพ มีความร่วมมือและโครงการด้านการพัฒนาระดับอนุภูมิภาค และมีโอกาสทางเศรษฐกิจที่มากขึ้นเพื่อขจัดความยากจน

(๕) การดำเนินการความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจกับภาคีภายนอกด้วยวิธีการที่เป็นระบบและสอดคล้องกันยิ่งขึ้น และยังคงเป็นผู้ขับเคลื่อนการรวมตัวทางเศรษฐกิจของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่คงความเป็นศูนย์กลางและมีความสำคัญรวมทั้งเป็นอาเซียนที่เป็นหนึ่งเดียว และมีบทบาทและเสียงที่มากขึ้นในเวทีเศรษฐกิจโลกในการจัดการและรับมือกับประเด็นทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ

(๓) ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน

ในปี ค.ศ. ๒๐๒๕ ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียนของเราจะเป็นประชาคมที่มีปฏิสัมพันธ์กับประชาชน และประชาชนได้รับประโยชน์ รวมทั้งทุกคนมีส่วนร่วม มีความยั่งยืน แข็งแกร่งและพลวัต โดยดำเนินงานเพื่อให้ได้มาซึ่งแนวทางดังต่อไปนี้

(๑) ประชาคมที่มุ่งมั่น ประชาชนมีส่วนร่วม และมีความรับผิดชอบ ต่อสังคม ผ่านกลไกที่เชื่อถือได้ และทุกคนมีส่วนร่วม เพื่อประโยชน์ของประชาชนในอาเซียนโดยยึดหลักธรรมาภิบาล

(๒) ประชาคมที่ทุกคนมีส่วนร่วม ซึ่งส่งเสริมคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น การเข้าถึงโอกาสอย่างเท่าเทียม การส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนของสตรี เด็ก เยาวชนผู้สูงอายุ ผู้พิการ แรงงานข้ามชาติ หรือกลุ่มที่เปราะบางและชายขอบ

(๓) ประชาคมที่มีความยั่งยืน ที่สนับสนุนการพัฒนาทางสังคมและปกป้องสิ่งแวดล้อมผ่านกลไกที่มีประสิทธิภาพ เพื่อตอบสนองความต้องการในปัจจุบันและอนาคตของประชาชน

(๔) ประชาคมที่แข็งแกร่ง ที่มีความสามารถและสมรรถนะในการปรับตัวและตอบสนองต่อความเปราะบางทางสังคมและความอ่อนแอทางเศรษฐกิจ ปัญหาภัยพิบัติการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ตลอดจนภัยคุกคามและความท้าทายต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น

(๕) ประชาคมที่มีพลวัตและปรองดอง ตระหนักและภูมิใจในอัตลักษณ์ วัฒนธรรมและมรดกที่เสริมสร้างความสามารถในการพัฒนาและส่งเสริมประชาคมโลกในเชิงรุกได้

ส่วนที่ ๓

สถานการณ์ในประเทศไทยขณะนี้

สถานการณ์ในประเทศเมียนมา

เมียนมาหนึ่งในประเทศของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ มีความสำคัญทั้งในด้านภูมิศาสตร์ที่ตั้ง โดยเป็นประตูเชื่อมต่อเอเชียตะวันออกเฉียงใต้กับเอเชียใต้ และเข้ากับเอเชียตะวันออกเฉียงโดยมีประเทศจีนเป็นส่วนสำคัญ ตลอดทั้งเป็นประตูทางออกไปสู่ตะวันออกกลางและยุโรปซึ่งเมียนมาเป็นประเทศทางผ่านของการเชื่อมต่อการค้าและการขนส่งสินค้า อีกทั้งเมียนมายังคงมีทรัพยากรธรรมชาติจำนวนมากที่เป็นความต้องการจากหลายๆประเทศ โดยในเอกสารการศึกษาเฉพาะกรณีฉบับนี้ ผู้เขียนได้หยิบยกวิกฤตการณ์ที่เกิดขึ้นในเมียนมาหลังการรัฐประหารในเมียนมา เมื่อวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ ที่อาจมองว่าสถานการณ์ดังกล่าวได้สร้างประเด็นความท้าทายต่อประชาคมความมั่นคงอาเซียนโดยลำดับเหตุการณ์ดังนี้

๓.๑ สถานการณ์ภายในประเทศเมียนมา

จุดเริ่มต้นของสถานการณ์เกิดขึ้นภายหลังจากผลการเลือกตั้งเมียนมาในวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ จบลงด้วยชัยชนะของพรรคสันนิบาตแห่งชาติเพื่อประชาธิปไตย (National League for Democracy: NLD) นำโดยหัวหน้าพรรคอย่าง นางอองซานซูจี ที่ปรึกษาแห่งรัฐและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงต่างประเทศ เหมือนกับการเลือกตั้งเมื่อ ๖ ปีที่แล้ว พรรคการเมืองโดยพลเรือนยังคงครองความนิยมส่วนใหญ่ในประเทศ การเลือกตั้งปี ๒๕๖๓ เกิดคำวิพากษ์วิจารณ์รุนแรง ตั้งแต่ยังไม่ถึงวันเลือกตั้ง เมื่อกองทัพกล่าวหาว่าพรรครัฐบาลอาจกำลังพยายามโกงเลือกตั้ง จากการยกเลิกหน่วยเลือกตั้งในหลายที่ด้วยเหตุผลเรื่อง เกรงกลัวต่อปัญหาความขัดแย้งเรื่องชนกลุ่มน้อย หรือการสั่งห้ามออกจากบ้านเนื่องจากการล็อกดาวน์เพื่อการแก้ไขปัญหาการระบาดของโรคโควิด-๑๙ กองทัพเรียกร้องให้เลื่อนการเปิดการประชุมสภาครั้งแรก ที่เดิมนัดไว้ในวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ ออกไปก่อน พร้อมกับกดดันให้ กกต. และตัวแทนพรรครัฐบาลออกมาชี้แจงถึงความไม่ชอบ

มาพากลในการเลือกตั้งเมื่อปลายปี ๒๕๖๓ ประชาชนกลุ่มฝึกไฟกองทัพบกเกิดการต่อต้านผลการเลือกตั้ง^{๑๒}

โดยในวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ สถานีโทรทัศน์ของกองทัพเมียนมาได้ออก รายงานว่า กองทัพได้ประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินแล้ว และจะเข้าควบคุมประเทศ นาน 1 ปี หลังจากส่งทหารไปควบคุมตัวอง ซาน ซู จี ที่ปรึกษาแห่งรัฐเมียนมา วิน มินต์ ประธานาธิบดีเมียนมา และแกนนำระดับสูงของพรรคอีกหลายคน รวมถึง การส่งกำลังทหารไปควบคุมตัวมุขมนตรีในภูมิภาคต่าง ๆ^{๑๓} และออกแถลงการณ์ ว่าจะจัดการเลือกตั้งภายหลังสิ้นสุดประกาศภาวะฉุกเฉิน ๑ ปี ชาวเมียนมาได้ รวมตัวชุมนุมต่อต้านการควบคุมอำนาจของกองทัพ ที่ภาคย่างกุ้ง กรุงเนปีตอ และ ภาคมัณฑะเลย์ โดยการชุมนุมขนาดใหญ่ที่สุดในภาคย่างกุ้งมีผู้เข้าร่วมหลายพันคน เรียกร้องให้ปล่อยตัวผู้นำที่มาจากกรเลือกตั้งและยุติการปกครองของกองทัพ^{๑๔} ชาวเมียนมายังคงดำเนินการประท้วงกองทัพอย่างต่อเนื่อง เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติ หน้าที่ควบคุมการชุมนุมได้มีการเพิ่มมาตรการตั้งแต่การฉีดน้ำสลายการชุมนุม ถึงการใช้กระสุนจริง

ภายหลังจากนั้นไม่นานได้มีการประท้วงครั้งใหญ่ขึ้นในเมียนมา ซึ่งสื่อ หลายสำนักทั่วโลกกล่าวขานว่าเป็นวันนองเลือดที่สุด เพราะมีการรายงานออกมามี ผู้ประท้วงถูกจับกุมตัวเพิ่มมากขึ้นถึง ๑,๖๐๐ ราย และมีผู้เสียชีวิตมากกว่า ๓๒๐ ราย^{๑๕} การประท้วงยังคงเดินทางต่อไปอย่างไม่ลดละ ท่ามกลางสถานการณ์ ความตึงเครียดในทางการเมืองของเมียนมา

^{๑๒} The Momentum.2564.รัฐประหารเมียนมา 2564 อำนาจอธิปไตยไม่ได้เป็นของประชาชน.ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ ๒ กันยายน ๒๕๖๔ แหล่งที่มา <https://themomentum.co/myanmar-army-coup-det-tat-2021/>

^{๑๓} Thai PBS News. 2564. “กองทัพเมียนมา” รัฐประหาร ประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน 1 ปี.ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ ๒ กันยายน ๒๕๖๔ แหล่งที่มา <https://news.thaipbs.or.th/content/300927>

^{๑๔} สำนักข่าวกรองแห่งชาติ.๒๕๖๔.ชาวเมียนมาชุมนุมต่อต้านการควบคุมอำนาจของกองทัพ.ออนไลน์.สืบค้น เมื่อ ๒ กันยายน ๒๕๖๔ แหล่งที่มา <https://www.nia.go.th/niaweb59/page-search.asp?m=r&t=>

^{๑๕} สำนักข่าวกรองแห่งชาติ.(๒๕๖๔).จำนวนผู้เสียชีวิตจากการชุมนุมประท้วงในเมียนมาเพิ่มเป็น 320 คน. ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ ๒๑ สิงหาคม ๒๕๖๔ แหล่งที่มา <https://www.nia.go.th/niaweb59/>

ในวันที่ ๑๘ มีนาคม ๒๕๖๔ สภาแห่งชาติชั่วคราว CRPH หรือรัฐบาลที่มาจากการเลือกตั้งก่อนการรัฐประหาร ปลดล็อกกองกำลังชาติพันธุ์ให้สามารถสู้รบกับกองทัพของเมียนมาได้โดยชอบตามกฎหมาย ทำให้เกิดการสู้รบระหว่างกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ ต่อกองทัพเมียนมาได้โดยตรง^{๑๖} และได้ประกาศได้ประกาศตั้งรัฐบาลเอกภาพแห่งชาติ (National Unity Government: NUG) ขึ้น โดย NUG จะทำหน้าที่รัฐบาลเงาประกอบด้วยบุคลากร ๒๖ คน มีประธานาธิบดีที่ปรึกษาแห่งรัฐ รองประธานาธิบดี นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีและรองรัฐมนตรี ๑๑ กระทรวง อีก ๒๒ คน CRPH ต้องการให้นานาประเทศและองค์กรระหว่างประเทศรับรองรัฐบาลเงาชุดนี้ ให้เป็นรัฐอธิปไตยของเมียนมาอย่างเป็นทางการ และให้คว่ำบาตรสภาที่ปรึกษาแห่งรัฐ (SAC) ที่ตั้งขึ้นมาโดยกองทัพเมียนมา ซึ่งพวกเขาถือว่าเป็นกลุ่มก่อการร้าย และเป็นองค์กรนอกกฎหมาย NUG ถูกแต่งตั้งขึ้นโดยอ้างอำนาจตามธรรมนูญสหพันธรัฐประชาธิปไตย (Federal Democracy Charter) ที่ CRPH ได้ประกาศใช้แทนรัฐธรรมนูญเมียนมา ฉบับปี ๒๐๐๘ เมื่อวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๔ โดยในวันที่ ๑๖ เมษายน ๒๕๖๔ CRPH ได้ออกประกาศ ๒ ฉบับ ฉบับแรก เป็นประกาศเลขที่ ๒๓/๒๐๒๑ รายชื่อบุคคลในรัฐบาลเอกภาพแห่งชาติ และฉบับที่ ๒๔/๒๐๒๑ รายชื่อรองรัฐมนตรี ๑๒ ตำแหน่ง CRPH พยายามอธิบายว่า โครงสร้างของ NUG เป็นการผสมผสานกันของกลุ่มบุคคลที่หลากหลาย ทั้งในด้านวิชาชีพ ความสามารถ ประสบการณ์ และที่สำคัญที่สุด คือ “ชาติพันธุ์”^{๑๗}

หลังเกิดการเผาโรงงานของนักธุรกิจจีนในกรุงย่างกุ้ง เมื่อวันที่อาทิตย์ที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๖๔ สภาที่ปรึกษาแห่งรัฐ (SAC) ได้ประกาศกฏอัยการศึกในหลายพื้นที่ กำลังทหารจำนวนมากถูกส่งมาประจำการ ทั้งในย่างกุ้งและมณฑลพะล่าย และเป็นกำลัง

^{๑๖} The MATTER. ๒๕๖๔. ครบรอบ 2 เดือนรัฐประหารเมียนมา ย้อนเหตุการณ์จากวันยึดอำนาจรัฐบาลประชาธิปไตย สู่การปราบปรามผู้ประท้วงบนท้องถนน. ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ ๒๑ สิงหาคม ๒๕๖๔ แหล่งที่มา <https://thematter.co/brief/139551/139551>

^{๑๗} ปันทพ ตั้งศรีวงศ์. ๒๕๖๔. “รัฐบาลเงา”ของเมียนมา. ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๖๔ แหล่งที่มา <https://thaipublica.org/2021/04/pundop27/>

หลักในการจัดการกับผู้ชุมนุม ซึ่งหลังจากหลังการรัฐประหารผ่านไป ๑ เดือน กองกำลังติดอาวุธชาติพันธุ์หลายกลุ่มเริ่มเคลื่อนไหวแสดงท่าทีของตนเองออกมา โดยก่อนรัฐประหารภาพโดยรวมของกองกำลังชาติพันธุ์ในเมียนมา แบ่งได้เป็น ๒ กลุ่มหลักๆ ประกอบด้วย กลุ่มที่รวมตัวกันในนามคณะทำงานกระบวนการสันติภาพ(PPST : Peace Process Steering Team) เป็นกองกำลังที่ได้ลงนามในสัญญาหยุดยิงทั่วประเทศ (NCA) กับรัฐบาลเมียนมาไปแล้ว ประกอบด้วยกองกำลังของ ๑๐ กลุ่มชาติพันธุ์ เช่น สภาเพื่อการกอบกู้รัฐฉาน (RCSS/SSA) สหภาพแห่งชาติกะเหรี่ยง (KNU) พรรคปลดปล่อยอาระกัน (ALP) แนวร่วมแห่งชาติชิน (CNF) เป็นต้น และ กองกำลังชาติพันธุ์ที่ยังไม่ได้เซ็น NCA กับรัฐบาล รวมตัวกันในนาม FPNCC : Myanmar Peace Commission and Federal Political Negotiation Consultative Committee เช่น กองทัพสหรัฐว้า (UWSA) กองทัพเอกราชคะฉิ่น (KIA) กองทัพอาระกัน (AA) พรรคก้าวหน้ารัฐฉาน (SSPP/SSA) เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีกองกำลังของตนเอง โดยยังไม่ได้เซ็น NCA กับรัฐบาลและไม่ได้เข้าไปรวมอยู่กับกลุ่ม FPNCC ส่วนใหญ่ตั้งมั่นอยู่ในพื้นที่ของตน เคยมีการปะทะกับกองทัพพม่า แต่ไม่ได้ปรากฏออกมาเป็นข่าว กองกำลังเหล่านี้ เช่น กองทัพปลดปล่อยโรฮิงญาแห่งอาระกัน(Arakan Rohingya Salvation Army : ARSA) ในรัฐยะไข่ แนวร่วมปลดปล่อยประชาชนกะเหรี่ยงแดง (Karenni National People's Liberation Front : KNPLF) ในรัฐคะยา เป็นต้น^{๑๘}

กองกำลังของกลุ่มชาติพันธุ์ (Ethnic Armed Organizations หรือ EAOs) ต่อสู้กับกองทัพพม่ามาหลายสิบปี แม้จะไม่ได้มีอาวุธที่ทันสมัยที่สุด แต่มีทั้งอาวุธและทหารที่ผ่านการฝึกฝนมาเป็นอย่างดี กองกำลังกลุ่มชาติพันธุ์หลายกลุ่ม โดยเฉพาะ KNU ของกะเหรี่ยงออกแถลงการณ์ต่อต้านรัฐประหาร ประกาศจะยืนเคียงข้างประชาชน และสนับสนุนขบวนการอาระกันขัดแย้งอย่างเต็มที่ท่าทีของกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนใหญ่ยืนอยู่ข้างประชาชน แม้แต่กลุ่มที่ได้รับการสนับสนุนจากจีนและไม่ได้

^{๑๘} ปันตพ ตั้งศรีวงศ์.๒๕๖๔.กองทัพชาติพันธุ์...ตัวแปรสำคัญในเมียนมา.ออนไลน์.สืบค้นเมื่อ ๘ กันยายน ๒๕๖๔,แหล่งที่มา <https://thaipublica.org/2021/03/pundop22/>

ต้องการเข้าไปข้องเกี่ยวกับการเมืองภายในพม่าอย่างกลุ่ม KIO ของกะฉิ่น ก็ยังออกแถลงการณ์แสดงจุดยืนสนับสนุนประชาชนที่ออกมาเดินขบวนประท้วง^{๑๙}

โดยในวันที่ ๒๙ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๔ กองกำลังใหม่ของโลก ที่ก่อตั้งโดยรัฐบาลเงาของเมียนมา หรือรัฐบาลสามัคคีแห่งชาติ (The National Unity Government — NUG) คือ กองกำลังพิทักษ์ประชาชน หรือ The People’s Defense Force (PDF) ส่วนใหญ่คือคนวัยหนุ่มสาว อายุเฉลี่ยตั้งแต่ ๑๘ ถึง ๔๐ ปี ลักษณะของคนในกองกำลังมาจากต่างชนชั้นในสังคม ตั้งแต่นักเรียน นิสิต นักศึกษา อดีตครู หมอ พยาบาล ดารา นางแบบ คนดังในสังคม ยันไปถึงเจ้าหน้าที่หน่วยงานพลเรือนของรัฐบางส่วน ฐานหรือค่ายฝึกที่รับตัวเยาวชนคนรุ่นใหม่เหล่านี้เข้าไปฝึกมีหลายที่มาก ส่วนใหญ่จะกระจายตัวเป็นชุดๆ ชุดละ ๓๐-๕๐ คน ส่วนใหญ่อยู่ในพื้นที่ของสหภาพแห่งชาติกะเหรี่ยง หรือ KNU (The Karen National Union) กลุ่มกองทัพอิสระภาพกะฉิ่น (Kachin Independent Army - KIA) และ กองทัพรัฐฉาน (Shan State Army - SSA) หนึ่งในค่ายฝึกหลายๆ ที่แน่ชัดแล้ว คือ ฐานอูคูตี ในเขตพื้นที่ อ.วาเลย์ใหม่ จ.เมียวดี รัฐกะเหรี่ยง ตรงข้ามพื้นที่ อ.พบพระ จ.ตาก ของไทย^{๒๐}

^{๑๙} มติชนออนไลน์.๒๕๖๔.กลุ่มชาติพันธุ์กับการวิกฤตในพม่า.ออนไลน์.สืบค้นเมื่อ ๘ กันยายน ๒๕๖๔,แหล่งที่มา https://www.matichon.co.th/columnists/news_2631013

^{๒๐} ศรีนาคา เชียงแสน.๒๕๖๔.เจาะลึก ค่ายฝึกกองกำลังพิทักษ์ประชาชน: PDF เมียนมา.ออนไลน์.สืบค้นเมื่อ ๓ กันยายน ๒๕๖๔,แหล่งที่มา <https://thaipublica.org/2021/06/peoples-defense-froce-pdf/>

ภาพที่ ๑ การแสดงตำแหน่งที่ตั้งของกลุ่มติดอาวุธชาติพันธุ์ สู้รัฐบาลเมียนมา
ที่มา <https://www.posttoday.com/world/649456>

และในวันที่ ๑ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๔ พลเอกอาวุโสหมิน อ่อง หล่าย ผู้บังคับบัญชาทหารสูงสุดและผู้นำรัฐประหารเมื่อวันที่ ๑ ก.พ.ที่ผ่านมา ประกาศตัวเป็นนายกรัฐมนตรีคนใหม่ของเมียนมา หลังจากโค่นรัฐบาลที่มาจากการเลือกตั้งของนางออง ซาน ซูจี ได้สำเร็จ พร้อมประกาศว่าจะจัดการเลือกตั้งทั่วไปภายในเดือนส.ค. ๒๕๖๖ พลเอกอาวุโสหมิน อ่อง หล่าย กลายเป็นนายกรัฐมนตรีคนใหม่ภายใต้รัฐบาลชั่วคราวที่เพิ่งประกาศตั้งขึ้นเมื่อวันที่ ๓๓ ก.ค. พร้อมทั้งระบุว่า รัฐบาลชุดใหม่ของเมียนมาพร้อมที่จะทำงานร่วมกับผู้แทนพิเศษของอาเซียน^{๒๑}

^{๒๑} กรุงเทพฯธุรกิจ.๒๕๖๔. 'หมิน อ่อง หล่าย' ประกาศจัดเลือกตั้งใน 2 ปี หลังตั้งตัวเองนั่งนายกฯออนไลน์. สืบค้นเมื่อ ๓ กันยายน ๒๕๖๔,แหล่งที่มา <https://www.bangkokbiznews.com/news/detail/952336>

๓.๒ ท่าทีของต่างประเทศต่อวิกฤตการณ์ในเมียนมา^{๒๒}

๒.๑ สหประชาชาติ (UN)

มีการดำเนินการมาตรการทางการทูต โดยคณะมนตรีความมั่นคงเรียกร้องให้มีการปล่อยตัว นางอองซาน ซูจีและผู้ถูกควบคุมตัวคนอื่น ๆ และออกแถลงการณ์ประณามการใช้ความรุนแรงปราบปรามผู้ประท้วง และสนับสนุนกลุ่มอาเซียนให้ดำเนินการแก้ไขวิกฤต รวมไปถึงส่งผู้แทนพิเศษเลขาธิการใหญ่เยือนประเทศเอเชียเพื่อหารือวิกฤตการณ์พม่า

๒.๒ สหภาพยุโรป (EU)

มีการดำเนินการทั้งทางด้านการทูตและการออกมาตรการลงโทษ โดยมาตรการด้านการทูตร่วมกับชาติอื่น ๆ ให้เปิดประชุมสมัชชาพิเศษ คณะมนตรีสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ พร้อมทั้งเรียกร้องให้ยุติประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินทันที คืบหน้าทำให้รัฐบาลที่มาจากการเลือกตั้ง ขอให้ปล่อยตัวผู้ที่ถูกควบคุมตัวอย่างไม่เป็นธรรม รวมทั้งเคารพสิทธิมนุษยชนและหลักนิติธรรม ส่วนมาตรการการลงโทษจะดำเนินการผ่านรูปแบบการคว่ำบาตรบริษัทธุรกิจของกองทัพ

๒.๓ กลุ่มประเทศอุตสาหกรรมชั้นนำของโลก (G7)

ดำเนินการออกแถลงการณ์ประณามกองทัพเมียนมา โดยรัฐมนตรีต่างประเทศของกลุ่มประเทศ G7 จากแคนาดา ฝรั่งเศส เยอรมัน อิตาลี ญี่ปุ่น อังกฤษ สหรัฐฯ นอกจากนี้ ยังแสดงความเห็นห่วงผู้นำทางการเมือง นักเคลื่อนไหวภาคประชาสังคมที่ถูกกักขัง รวมถึงนางอองซานซูจี ที่ปรึกษาแห่งรัฐของเมียนมา และนายอูวินมยีน อดีตประธานาธิบดีเมียนมา

^{๒๒} สุกลักษณ์ กาญจนสุนตี.๒๕๖๔.ประชาคมโลกจะรับผิดชอบในการคุ้มครองพม่าอย่างไร.ออนไลน์.สืบค้นเมื่อ ๗ กันยายน ๒๕๖๔.แหล่งที่มา <https://www.the101.world/responsibility-to-protect/>

๒.๔ สหรัฐอเมริกา (USA)

การดำเนินการของสหรัฐอเมริกาตามหาอำนาจที่มีอิทธิพลต่อหลายประเทศ ได้ดำเนินการลงโทษเมียนมาขึ้นรุนแรงโดยเริ่มจากการอายัดเงินสำรองรัฐบาลพม่า ๑,๐๐๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐ อายัดทรัพย์สินครอบครัวมิน อ่อง หล่าย รวมไปถึงการดำเนินการทางการทูตผ่านการประณามการรัฐประหาร ร่วมกับอังกฤษในการร่างแถลงการณ์คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติประณามการรัฐประหาร

๒.๕. จีน (China)

การแสดงออกของจีนมีลักษณะครึ่ง ๆ กลาง ๆ โดยเรียกการรัฐประหารว่า ‘การปรับ ครม. ครั้งสำคัญ เรียกร้องให้ทุกฝ่ายแก้ไขปัญหาภายใต้กรอบรัฐธรรมนูญ ประกาศสนับสนุนบทบาทของอาเซียนในการแก้ไขปัญหามาแต่อย่างไรก็ตามจีนก็ยังมีบทบาทในการสนับสนุนเมียนมาผ่านการใช้สิทธิยับยั้งการประณามการรัฐประหารของสหประชาชาติ ทั้งนี้การแสดงออกดังกล่าวของจีนมีขึ้นเพราะผลประโยชน์ของประเทศตนเห็นได้จากเรียกร้องให้รัฐบาลทหารรับประกันความปลอดภัยชาวจีนและผลประโยชน์ของจีนในพม่าเมื่อถูกโจมตีโดยผู้ประท้วง

๒.๖ รัสเซีย (Russia)^{๒๓}

รัสเซียเป็นเพียงประเทศเดียวที่ส่งผู้แทนระดับรัฐบาลเข้าร่วมพิธีวันก่อตั้งกองทัพเมียนมาที่กรุงเนปีดอว์ เมื่อวันที่ ๒๗ มีนาคม สะท้อนนัยของ ‘การให้ความชอบธรรมต่อความเป็นรัฐอธิปไตยของกองทัพเมียนมาที่ยึดอำนาจรัฐบาลพลเรือน’ ซึ่งท่าทีของรัสเซียครั้งนี้สะท้อนความสัมพันธ์ของทั้งสองประเทศในฐานะที่เป็นพันธมิตรใกล้ชิดกันแบบ ‘เงียบๆ’ มานานกว่าครึ่งศตวรรษ ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมารัสเซียให้ความสำคัญกับเมียนมาเป็นอย่างมาก

^{๒๓} พงศ์พล ชื่นเจริญ.๒๕๖๔.รัสเซียกับท่าทีที่สวนทางประชาคมโลก ท่าไมกองทัพเมียนมาจึงยกให้เป็นมิตรแท้ ออนไลน์.สืบค้นเมื่อ ๖ กันยายน ๒๕๖๔, แหล่งที่มา <https://thestandard.co/russia-opposite-attitude-to-world-community/>

๓.๓ การดำเนินการของอาเซียนต่อเมียนมา

โดยในวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ สำนักเลขาธิการอาเซียนออกแถลงการณ์ว่าด้วยข้อห่วงกังวลต่อสถานการณ์การเมืองในเมียนมา โดยระบุว่า ชาติสมาชิกอาเซียนได้ติดตามประเด็นดังกล่าวอย่างใกล้ชิด และเรียกร้องให้เมียนมาตระหนักถึงหลักการพื้นฐานและวัตถุประสงค์ของอาเซียนตามที่ระบุไว้ในกฎบัตรอาเซียน คำนึงถึงหลักการประชาธิปไตย หลักนิติรัฐและธรรมาภิบาล การเคารพและปกป้องสิทธิมนุษยชน และเสรีภาพขั้นพื้นฐานการมีเสถียรภาพทางการเมืองของสมาชิกอาเซียนเป็นสิ่งสำคัญต่อเสถียรภาพ ความมั่นคงและความมั่งคั่งของประชาคมอาเซียน ทั้งนี้อาเซียนสนับสนุนให้มีการหารือกันเพื่อสร้างความปรองดอง และให้สถานการณ์กลับสู่ภาวะปกติโดยเร็ว โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ของประชาชนเมียนมาเป็นหลัก^{๒๔}

ประเทศสมาชิกในประชาคมอาเซียนอย่างมาเลเซียได้มีการออกมาเรียกร้องให้เมียนมาดำเนินการตามแนวทางของอาเซียนเพื่อคลี่คลายปัญหาการเมืองในประเทศ นำโดย ดาโต๊ะ ชรี อิซหมุดดิน ตุน ฮุสเซ็น รัฐมนตรีกระทรวงการต่างประเทศของมาเลเซีย แสดงท่าทีระหว่างร่วมประชุม รัฐมนตรีการต่างประเทศอาเซียนสมัยพิเศษ ผ่านระบบ Video Conference โดยต้องการให้ปล่อยตัวผู้ถูกควบคุมทางการเมือง และรื้อฟื้นประชาธิปไตยในเมียนมา เพื่อป้องกันสถานการณ์ที่อาจนำไปสู่ความไม่มั่นคงในภูมิภาค โดยกล่าวเพิ่มเติมอีกว่าหากสถานการณ์ความไม่สงบที่เกิดขึ้นในเมียนมายังไม่ลดลง อาเซียนต้องตระหนักว่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นซ้ำรอยเดิม และเป็นอุปสรรคต่อสันติภาพ เสถียรภาพ และความเจริญรุ่งเรืองในภูมิภาค และขอให้เมียนมาหลีกเลี่ยงความตึงเครียด ซึ่งอาจเป็นการเปิดช่องทางให้เกิดการแทรกแซงจากต่างประเทศ^{๒๕}

^{๒๔} สำนักข่าวกรองแห่งชาติ.๒๕๖๔.แถลงการณ์อาเซียนว่าด้วยสถานการณ์ในเมียนมา.ออนไลน์.สืบค้นเมื่อ ๒ กันยายน ๒๕๖๔ แหล่งที่มา <https://www.nia.go.th/niaweb59/page-search.asp?m=r&t=>

^{๒๕} สำนักข่าวกรองแห่งชาติ.(๒๕๖๔).มาเลเซียเรียกร้องให้เมียนมาดำเนินการตามแนวทางของอาเซียนเพื่อคลี่คลายปัญหาการเมืองในประเทศ. ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๖๔ แหล่งที่มา <https://www.nia.go.th/niaweb59/page-search.asp?CSRFToken=683475381&txtkw+>

ภายหลังจากการเรียกร้องของประเทศสมาชิกให้อาเซียนแสดงท่าทีหรือดำเนินแก้ไขปัญหา บรูไนซึ่งทำหน้าที่ประธานอาเซียนประจำปี ค.ศ. ๒๐๒๑ สมเด็จพระราชาธิบดีสุลต่านฮัสซานัล โบลเกียห์ แห่งบรูไนทรงเป็นประธานการประชุมที่ประชุมสุดยอดผู้นำอาเซียนวาระพิเศษ ที่สำนักงานเลขาธิการอาเซียน ในกรุงจาการ์ตา ประเทศอินโดนีเซีย ได้เห็นชอบในฉันทามติ ๕ ข้อในการหาทางออกจากวิกฤตความรุนแรงในเมียนมา โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้^{๒๖}

๑. จะต้องยุติความรุนแรงในเมียนมาโดยทันที และทุกฝ่ายจะต้องใช้ความยับยั้งชั่งใจอย่างเต็มที่

๒. การเจรจาที่สร้างสรรค์ระหว่างทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องจะเริ่มต้นขึ้น เพื่อหาทางออกอย่างสันติเพื่อผลประโยชน์ของประชาชน

๓. ทูตพิเศษของประธานอาเซียนจะอำนวยความสะดวกเป็นสื่อกลางของกระบวนการเจรจาโดยความช่วยเหลือของเลขาธิการอาเซียน

๔. อาเซียนจะให้ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมผ่านทางศูนย์ประสานงานอาเซียนเพื่อความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมด้านการจัดการภัยพิบัติ (AHA)

๕. ทูตและคณะผู้แทนพิเศษจะเดินทางไปเยือนเมียนมาเพื่อพบปะกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

นอกจากนี้อาเซียนได้มีการแต่งตั้ง นายอีริวาน ยูซอฟ (Erywan Yusof) รัฐมนตรีกระทรวงการต่างประเทศคนที่สองของบรูไน เป็นผู้แทนพิเศษของอาเซียน ทำหน้าที่ตามฉันทามติ ๕ ประการ เพื่อแก้ไขสถานการณ์เมียนมาที่อาเซียนได้เรียกร้องร่วมกัน โดยมีภารกิจสร้างความเชื่อมั่นและไว้วางใจกับผู้มีส่วนได้เสียทุกภาคส่วน และหาแนวทางเพื่อให้ได้กำหนดเวลาที่แน่นอนในการปฏิบัติหน้าที่ตามฉันทามติ

^{๒๖} พลิชฐ์ คงคุณากรกุล.๒๕๖๔.ผู้นำ-ผู้แทนชาติในอาเซียนบรรลุ ‘ฉันทามติ 5 ข้อ’ เพื่อยุติความรุนแรงในเมียนมา และปูทางสู่การเจรจา.ออนไลน์.สืบค้นเมื่อ ๗ กันยายน ๒๕๖๔,แหล่งที่มา <https://thestandard.co/asean-reach-five-consensus-end-violence-in-myanmar/>

เฉพาะอย่างยิ่งการปฏิบัติหน้าที่ในประเด็นการให้ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรม
ต่อเมียนมา ทั้งนี้การจัดตั้งผู้แทนพิเศษของอาเซียนครั้งนี้เน้นประชาคมระหว่าง
ประเทศ อาทิ สหประชาชาติ (UN) สหรัฐฯ ญี่ปุ่น จีน และสหภาพยุโรป (EU) แสดง
ความยินดีต่อการแต่งตั้งผู้แทนพิเศษของอาเซียน และพร้อมจะสนับสนุนการปฏิบัติ
ภารกิจของผู้แทนพิเศษอาเซียน ทั้งนี้ทางการอาเซียนยังคงรอให้รัฐบาลเมียนมา
ภายใต้สภการบริหารแห่งรัฐ (SAC) อนุญาตให้ดาโต๊ะ อีริวาน ยูซอฟ พบหารือกับ
ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทางการเมืองทุกกลุ่ม ซึ่งปัจจุบันยังไม่ได้มีการกำหนดห้วงเวลา
ที่ชัดเจน

ส่วนที่ ๔

วิเคราะห์แนวโน้ม ความท้าทายและผลกระทบ
ต่อประชาคมอาเซียนและประเทศไทย

วิเคราะห์แนวโน้ม ความท้าทายและผลกระทบต่อประชาคมอาเซียน และประเทศไทย

วิกฤตการณ์ที่เกิดขึ้นในเมียนมากรณีการรัฐประหารของกองทัพในวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๔ ได้ส่งผลกระทบต่อทั้งภายในประเทศเมียนมา ประเทศเพื่อนบ้าน โดยเฉพาะประชาคมอาเซียนและประเทศไทยในมิติต่าง ๆ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

๔.๑ แนวโน้มสถานการณ์

๑. มิติการเมือง

๑.๑ การเมืองภายในประเทศเมียนมา

วิกฤตการณ์ที่เกิดขึ้นในประเทศเมียนมา จากกรณีการยึดอำนาจของกองทัพ เมื่อวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๔ อาจมีแนวโน้มว่าอำนาจและการปกครองของประเทศเมียนมานั้นยังคงอยู่ภายใต้รัฐบาลของกองทัพ และลักษณะในการแสดงออกของประชาชนรวมถึงกลุ่มชาติพันธุ์ อาจมีการเปลี่ยนแปลงเพื่อลดการเผชิญหน้าและลดการสูญเสียเพื่อไม่ให้จำนวนของกลุ่มที่ต่อต้านรัฐบาลทหารนั้นมีจำนวนน้อยลง ซึ่งจะอาศัยพื้นที่ออนไลน์เข้ามามีส่วนร่วมสำคัญต่อการแสดงออกโดยอาศัยประชากรชาวเมียนมาที่อยู่ประเทศอื่นเข้ามาเป็นส่วนสำคัญเพราะภายในประเทศได้ถูกควบคุมโซเซียล ซึ่งอาจเป็นปัจจัยที่ไปเพิ่มแรงกดดันต่อรัฐบาลของกองทัพที่จัดตั้งขึ้น ทำให้รูปแบบการจัดการหรือรับมือต่อประชาชนจึงมีรูปแบบที่ปรับเปลี่ยนไป

สำหรับการเลือกตั้งในปี พ.ศ. ๒๕๖๖ ตามที่พล.อ.อาวุโส มิน อ่อง หล่าย ได้ประกาศไว้ นั้น อาจมีจำนวนพรรคการเมืองที่เข้าร่วมชิงชัยจำนวนน้อยลง เพราะก่อนการเลือกตั้ง พล.อ.อาวุโส มิน อ่อง หล่าย อาจจะใช้อำนาจของรัฐบาลชั่วคราวในปัจจุบันเพื่อยุบพรรคของนางอองซาน ซูจี รวมถึงพรรคที่ให้การสนับสนุน

นางอองซาน ซูจิ้น และระยะเวลาในการจัดการเลือกตั้งตามที่เคยบอกไว้ของ พล.อ.อาวุโส มิน อ่อง หล่าย นับจากปี พ.ศ. ๒๕๖๔ ไปอีก ๒ ปีนั้นอาจมีการปรับเปลี่ยนระยะเวลา เนื่องจากการเลือกตั้งมักเกิดขึ้น ๓ ปีหลังเกิดเหตุรัฐประหารยึดอำนาจและการที่กองทัพเมียนมาบอกว่าจะจัดการเลือกตั้งภายในเวลา ๒ ปี นับจากนี้ไปจึงเป็นเรื่องที่ไม่น่าเชื่อถือ จนกว่าจะมีการประกาศวันเลือกตั้งที่ชัดเจนออกมา^{๒๗}

ท้ายที่สุดแนวโน้มที่อาจเกิดขึ้นกับเมียนมาในอนาคตอาจมิใช่การเลือกตั้งตามที่ พล.อ.อาวุโส มิน อ่อง หล่าย ได้กล่าวไว้ แต่อาจเกิดการรัฐประหารซ้อนขึ้นได้หากการแบ่งผลประโยชน์ที่มีภายในกองทัพเริ่มไม่ลงตัว อีกทั้งก่อนหน้านี้ พล.อ.อาวุโส มิน อ่อง หล่าย แต่งตั้งนายทหารรุ่นใหม่ให้มีตำแหน่งระดับนายพล และมีหน้าที่คุมกำลังและคุมอาวุธยุทธโปกรณ์ โดยเฉพาะตำแหน่งที่หลายฝ่ายจับตาคือ ตำแหน่งของ จอ ชาร์ ลิน ซึ่งถือเป็นนายพลที่อายุน้อยที่สุดในกองทัพ ด้วยวัยเพียง ๔๙ ปี และยังเป็นนักเรียนนายร้อยรุ่นที่ ๓๕ ซึ่งถือว่าเป็นเด็กมาก ดังนั้นในอนาคตมีความเป็นไปได้หากคณะเนนความนิยมในตัวของ พล.อ.อาวุโส มิน อ่อง หล่าย เกิดลดลงกลุ่มนายทหารระดับสูงในกองทัพที่ถูกข้ามหัว (รุ่น ๒๔-๒๗) อาจจะรวบรวมกำลังกันและทำรัฐประหารซ้อน^{๒๘} ผลที่ตามมาหลังจากการรัฐประหารซ้อนอาจจบลงสองแบบ กล่าวคือ แบบแรกกลุ่มทหารที่รัฐประหารชุดใหม่อาจจะดำเนินการคล้อยตามทีนานาชาติกดดันหรือเสนอ เพื่อให้ประเทศเป็นที่ยอมรับและคืนอำนาจของการปกครองแบบประชาธิปไตยคืนให้ประเทศ ส่วนแบบที่สองคือการดำเนินการตามแนวทางของพล.อ.อาวุโส มิน อ่อง หล่าย สนใจชาติพันธมิตรแค่บางประเทศเท่านั้น เพื่อสร้างผลประโยชน์ส่วนตัวเพียงอย่างเดียว

^{๒๗} กรุงเทพธุรกิจ.๒๕๖๔. ‘สหรัฐ’หารือ’อาเซียน’ผ่านวิกฤตการเมืองเมียนมา. ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ ๓ กันยายน ๒๕๖๔, แหล่งที่มา <https://www.bangkokbiznews.com/news/detail/952486>

^{๒๘} ปิติ ศรีแสงนาม.๒๕๖๔. 4 ฉากทัศน์ขี้นาคตเมียนมา กับบทบาทไทยและอาเซียนในการคลี่คลายวิกฤตการเมือง.ออนไลน์.สืบค้นเมื่อ ๗ กันยายน ๒๕๖๔,แหล่งที่มา <https://thestandard.co/worst-case-scenario-myanmars-political-crisis/>

๑.๒ การเมืองภายในประเทศเมียนมากับกลุ่มชาติพันธุ์

ความรุนแรงระหว่างกองทัพและกลุ่มชาติพันธุ์อาจมีมากขึ้นเรื่อย ๆ ภายหลังจากการที่กลุ่มชาติพันธุ์ติดอาวุธอย่างน้อย ๑๐ กลุ่มในเมียนมา ได้ประชุมออนไลน์กันเพื่อจับมือกันตั้ง “กองกำลังสหพันธรัฐ” พร้อมเผชิญหน้ากับกองทัพเมียนมา ยกระดับของความเป็นสงครามกลางเมืองยืดเยื้อในประเทศอย่างร้อนแรง^{๒๙} การประกาศว่ามีศัตรูร่วมกันนั้นเป็นเสมือนจุดเชื่อมผนึกกำลังหลังจากที่ผ่านกลุ่มต่าง ๆ ไม่สามารถรวมตัวกันเพื่อสร้างอำนาจได้ แต่อย่างไรก็ตามกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ ยังมีประโยชน์ในพื้นที่ที่แต่ละกลุ่มควบคุมดูแล ซึ่งบางครั้งมีการแย่งชิงพื้นที่ผลประโยชน์ในระหว่างกลุ่มชาติพันธุ์ต่างกัน ดังนั้นความเป็นเอกภาพของกลุ่มชาติพันธุ์ก็ยังคงอยู่ในระดับต่ำ

๑.๓ การเมืองระหว่างประเทศ

สำหรับการดำเนินการของอาเซียนต่อสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในเมียนมา ภายหลังจากการประกาศฉันทมติ ๕ ข้อ และการแต่งตั้งทูตพิเศษอาเซียน เพื่อทำหน้าที่เจรจาตามฉันทมติ อาจถูกยี่ดระยะเวลาในการเข้าพบหรือเจรจาให้ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ ซึ่งมีแนวโน้มที่อาเซียนอาจจะต้องมีการปรับเปลี่ยนทูตพิเศษของอาเซียนเนื่องจากท่าทีของเมียนมาที่มีการแสดงออกอย่างเด่นชัดว่าต้องการให้ทูตพิเศษนั้นเป็นตัวแทนที่มาจากประเทศไทย^{๓๐} รวมไปถึงฝ่ายต่อต้านรัฐบาลเองก็มีท่าทีไม่ยอมรับการแต่งตั้งทูตพิเศษในครั้งนี้^{๓๑} ความสำเร็จในการเจรจาอาจจะต้องใช้ระยะเวลานานหรือกองทัพเมียนมาอาจจะรอให้ใกล้ถึงวาระของการเลือกตั้ง เพื่ออภิปโยผลประโยชน์และสร้างฐานอำนาจให้มากเพียงพอในระหว่างนี้

^{๒๙} ไทยโพสต์.๒๕๖๔.ยกระดับสงครามระหว่าง กลุ่มชาติพันธุ์กับกองทัพพม่า.ออนไลน์.สืบค้นเมื่อ ๘ กันยายน ๒๕๖๔,แหล่งที่มา <https://www.thaipost.net/main/detail/98828>

^{๓๐} กรุงเทพธุรกิจ.๒๕๖๔.อาเซียนเลิกรวมช.ต่างประเทศระบุในเป็นทูตพิเศษเมียนมา.ออนไลน์.สืบค้นเมื่อ ๖ กันยายน ๒๕๖๔, แหล่งที่มา <https://www.bangkokbiznews.com/news/detail/952898>

^{๓๑} ไทยโพสต์.๒๕๖๔.ภาคประชาสังคมเมียนมาไม่ยอมรับทูตพิเศษอาเซียน.ออนไลน์.สืบค้นเมื่อ ๖ กันยายน ๒๕๖๔,แหล่งที่มา <https://www.thaipost.net/main/detail/112463>

ทั้งนี้การแสดงท่าทีหรือบทบาทต่าง ๆ ของอาเซียนอาจมีส่วนมาจากการถูกกดดันจากนานาชาติซึ่งหนึ่งในนั้นคือมหาอำนาจอย่างสหรัฐฯ ที่มีการแสดงท่าทีไม่สนับสนุนอย่างชัดเจนต่อการกระทำของกองทัพเมียนมา รวมไปถึงการระงับการให้การช่วยเหลือทั้งหมดที่เคยมีให้แก่รัฐบาลเมียนมาก่อนหน้านี้^{๓๒} ซึ่งการแสดงท่าทีดังกล่าวอาจจะเข้มงวดและรุนแรงมากขึ้นหากเมียนมายังถูกปกครองภายใต้รัฐบาลของกองทัพ และอาจอ่อนคลายหากเมียนมาการปกครองกลับมาประชาธิปไตย ซึ่งสวนทางต่อการแสดงออกจากทางประเทศจีนที่ไม่ได้ออกมาประณามถึงการกระทำของกองทัพ พยายามแสดงให้เห็นถึงความเป็นชาติพันธมิตรระหว่างจีนและเมียนมา เพื่อรักษาเสถียรภาพในผลประโยชน์ของจีนในเมียนมา เพราะสำหรับจีนนั้นเมียนมาเป็นประเทศที่สำคัญของโครงการหนึ่งแถบหนึ่งเส้นทางของจีน (Belt and Road Initiative: BRI) และรวมถึงท่าเรือน้ำลึกเจาะพยู ในบริเวณของพื้นที่รัฐยะไข่ โดยเป็นส่วนหนึ่งของโครงการระเบียงเศรษฐกิจจีน-เมียนมา (CMEC) ซึ่งเป็นประตูออกสู่มหาสมุทรอินเดียของจีน และเปิดเส้นทางอำนวยความสะดวกของเส้นทางการนำเข้าน้ำมันจากตะวันออกกลางสู่จีน โดยไม่ต้องผ่านช่องแคบมะละกาที่โดนสหรัฐปิดกั้น^{๓๓}

แต่อย่างไรก็ตามในระยะยาวสิ่งที่ประเทศจีนทำนั้นอาจมิได้ส่งผลดีต่อประเทศตนเองมากนัก แต่อาจกลายเป็นผลเสียที่ทำร้ายผลประโยชน์ระยะยาวของจีนในเมียนมามากกว่า ทั้งในด้านเศรษฐกิจและยุทธศาสตร์ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เช่น เหตุการณ์เผาทำลายโรงงานของจีนและท่าทีของกลุ่มผู้ประท้วงที่ขู่จะระเบิดท่อน้ำมันจีน ซึ่งทำให้รัฐบาลจีนต้องเรียกร้องทางการเมียนมาให้คุ้มครองความปลอดภัยต่อธุรกิจและทรัพย์สินของจีนในเมียนมา เป็นต้น โดยท้ายที่สุดแล้ว

^{๓๒} สุกัลักษณ์ กาญจนขุนตี.๒๕๖๔.ประชาคมโลกจะรับผิดชอบในการคุ้มครองพม่าอย่างไร.ออนไลน์.สืบค้นเมื่อ ๖ กันยายน ๒๕๖๔ ,แหล่งที่มา <https://www.the101.world/responsibility-to-protect/>

^{๓๓} Post today.๒๕๖๔. จีนเล่นเกมอันตราย “ซ่อนดาบในรอยยิ้ม” กับเมียนมา.ออนไลน์.สืบค้นเมื่อ ๖ กันยายน ๒๕๖๔,แหล่งที่มา <https://www.posttoday.com/world/644323>

ประเทศจีนอาจเป็นตัวแปรสำคัญที่เปลี่ยนแปลงหรือยุติวิกฤตการณ์ภายในประเทศเมียนมาเพื่อคงรักษาไว้ซึ่งผลประโยชน์ของประเทศตนเอง^{๓๔}

๒. มิติเศรษฐกิจ

จากปัญหาการเมืองภายในประเทศของเมียนมาได้ส่งผลกระทบต่อด้านเศรษฐกิจ กล่าวคือจากสถานการณ์ที่เกิดขึ้นทำให้หลายประเทศถอนตัวจากการลงทุนภายในประเทศเมียนมา อาทิ เช่น (๑) บริษัทผู้ผลิตเบียร์ญี่ปุ่น ประกาศถอนตัวจากการร่วมทุนธุรกิจผลิตเบียร์ในประเทศเมียนมา เพราะอาจถูกมองว่าเอื้อประโยชน์ให้กับทหารเมียนมา และกลุ่มบริษัทที่เกี่ยวข้องกับการทำรัฐประหาร^{๓๕} (๒) บริษัท Woodside พลังงานออสเตรเลีย^{๓๖} (๓) บริษัทผลิตบุหรี่ Virginia Tobacco Company ของสิงคโปร์^{๓๗} ซึ่งหากการปกครองของเมียนมายังคงอยู่ภายใต้กองทัพ อาจมีแนวโน้มที่บริษัทการลงทุนของต่างประเทศที่เหลืออาจจะถอนการลงทุนจนหมดและรองนกว่าสถานการณ์กลับสู่สภาวะปกติหรือมีการปกครองภายใต้ระบอบประชาธิปไตย สถานการณ์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบันทำให้ต่างประเทศเลือกที่จะถอนตัวจากการลงทุนในเมียนมาส่งผลให้เศรษฐกิจในเมียนมาตกต่ำอย่างมากซึ่งทางธนาคารโลกคาดการณ์ว่า GDP ของเมียนมาร์อาจหดตัวถึง ๑๐% ในปี พ.ศ. ๒๕๖๔^{๓๘}

^{๓๔} วิโรจน์ เลิศจิตต์ธรรม.๒๕๖๔.นักวิเคราะห์เตือนจีนเพิกเฉยรัฐประหารเมียนมา อาจทำร้ายผลประโยชน์ระยะยาวของตนเอง.ออนไลน์.สืบค้นเมื่อ ๖ กันยายน ๒๕๖๔, แหล่งที่มา <https://thestandard.co/china-to-ignore-myanmar-coup-may-hurt-long-term-interests/>

^{๓๕} กรุงเทพธุรกิจ.๒๕๖๔.‘เบียร์คิริน’ ถอนตัวร่วมลงทุน ‘ทหารเมียนมา’.ออนไลน์.สืบค้นเมื่อ ๖ กันยายน ๒๕๖๔,แหล่งที่มา <https://www.bangkokbiznews.com/news/detail/921188>

^{๓๖} Thai PBS.๒๕๖๔.บริษัทพลังงานออสเตรเลีย ถอนตัวจากรูทิจในประเทศเมียนมา.ออนไลน์.สืบค้นเมื่อ ๖ กันยายน ๒๕๖๔,แหล่งที่มา <https://program.thaipbs.or.th/MyanmarPolitics/stories/76430>

^{๓๗} Posttoday.๒๕๖๔.โบกมือลาอิกิราย เจ้าสัวสิงคโปร์ถอนทุนบริษัทบุหรี่กองทัพเมียนมา.ออนไลน์.สืบค้นเมื่อ ๖ กันยายน ๒๕๖๔,แหล่งที่มา <https://www.posttoday.com/world/644871>

^{๓๘} SDG MOVE.๒๕๖๔.วิกฤตทางการเมืองในเมียนมาทำให้ประชากรอีก 3.4 ล้านคนต้องเผชิญกับ ‘ความหิวโหย’.ออนไลน์.สืบค้นเมื่อ ๖ กันยายน ๒๕๖๔,แหล่งที่มา <https://www.sdgmove.com/2021/06/04/myanmar-after-takeover-face-food-insecurity/>

วิกฤตการณ์ในเมียนมาส่งผลกระทบต่อการลงทุนภายในประเทศ ดังนั้นผลกระทบที่ตามมาก็คือในระยะยาวเศรษฐกิจของเมียนมาจะตกต่ำ เกิดการแข่งขันสูงในกลุ่มผู้มีอำนาจและในที่สุดจะเกิดปัญหาใหม่คือในด้านการเมืองและด้านสังคม

๓. มิติสังคม

จากผลกระทบของวิกฤตการณ์ทางการเมือง การปะทะกันระหว่างกองกำลังของกองทัพกับกลุ่มต่อต้านต่าง ๆ จะทำให้ประชาชนต้องอพยพออกจากหมู่บ้าน บางครั้งบ้านเรือนถูกทำลายจากการสู้รบ นอกจากนี้ยังทำให้ประชาชนชาวเมียนมาไม่สามารถทำการเพาะปลูกตามฤดูกาลได้ ส่งผลให้เกิดปัญหาในเรื่องความไม่เพียงพอของอาหาร

กรณีมีเจ้าหน้าที่ของรัฐหยุดงานประท้วงการรัฐประหารหรือถูกจับกุมคุมขังโดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ในด้านสาธารณสุขและเจ้าหน้าที่ในด้านการศึกษา ส่งผลให้การดำเนินงานด้านสาธารณสุขในเมียนมาประสบปัญหา โดยเฉพาะในการรับมือกับการแพร่ระบาดของCOVID-19 นอกจากนี้การเข้ารับการศึกษาของประชาชนก็ประสบกับปัญหาในการขาดแคลน ครู อาจารย์

ปัญหาด้านเศรษฐกิจที่ตกต่ำและแนวโน้มจะมีมากขึ้นจะส่งผลกระทบต่อประชาชนในเมืองเป็นอย่างมาก ในที่สุดจะนำมาซึ่งการเกิดปัญหาอาชญากรรมเรื่อง ขโมย การปล้น หรือการทำลายทรัพย์สินสาธารณะต่าง ๆ รวมถึงการสร้างควมไม่พอใจให้กับประชาชน ส่งผลให้เกิดการประท้วงการบริหารของภาครัฐมากขึ้น

๔.๒ ความท้าทายและผลกระทบต่ออาเซียน

๔.๓.๑ มิติสังคม

วิกฤตการณ์ในเมียนมาจะส่งผลให้ประชาชนชาวเมียนมาบางส่วนจะต้องอพยพออกประเทศ ซึ่งปลายทางในการอพยพอาจเป็นประเทศเพื่อนบ้านหรือประเทศที่ ๓ ในภูมิภาคอาเซียน เช่น สิงคโปร์ มาเลเซีย หรือ อินโดนีเซีย เป็นต้น

การอพยพของบุคคลเหล่านี้ อาจมีโรคภัยติดตัวไปด้วย ทำให้เกิดโรคระบาดในประเทศปลายทาง นอกจากนี้ยังอาจเกิดเป็นขบวนการในการค้ามนุษย์อีกด้วย สำหรับการสู้รบระหว่างกองกำลังของรัฐบาลเมียนมากับกลุ่มต่อต้านต่าง ๆ รวมทั้งกลุ่มชาติพันธุ์ติดอาวุธ จะนำมาซึ่งการลักลอบขนส่งอาวุธผ่านภูมิภาคอาเซียนเพื่อนำไปใช้ในการสู้ในประเทศเมียนมา

จากสถานการณ์วิกฤตการณ์ในเมียนมาทำให้กลไกในการจัดการยาเสพติดบริเวณชายแดนของเมียนมาขาดประสิทธิภาพ เกิดการลักลอบขนส่งยาเสพติดและสิ่งผิดกฎหมายอื่น ๆ ในภูมิภาคอาเซียนจะเพิ่มมากขึ้น ทำให้สร้างปัญหาทางสังคมต่อภูมิภาค

๔.๓.๒ มิติเศรษฐกิจ

ผลกระทบที่ตามมาจากสถานการณ์ความไม่สงบที่เกิดขึ้นในเมียนมาได้ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจเมียนมา เนื่องจากระบบและกลไกทางเศรษฐกิจไม่สามารถดำเนินการได้ตามปกติ ต่างประเทศถอนตัวจากการลงทุนภายในเมียนมา เช่น ฝรั่งเศส สิงคโปร์ ญี่ปุ่น หรือแม้แต่ไทยก็ตาม จึงทำให้เมียนมามีเศรษฐกิจภาพรวมที่ต่ำกว่า ๒๐-๓๐ ปี เป็นอย่างน้อย^{๓๔} ซึ่งหากเมียนมายังคงขาดเสถียรภาพทั้งการเมือง และเศรษฐกิจเช่นนี้ต่อไป อาจส่งผลกระทบใหญ่ต่อความมั่นคงในภูมิภาค ซึ่งอาเซียนอาจจะต้องใช้กระบวนการในการเข้าไปช่วยแก้ไขปัญหาได้ยากมากขึ้นเพราะจะต้องอยู่บนหลักการของการไม่แทรกแซงกิจการภายใน ผลกระทบดังกล่าวจึงเป็นความท้าทายสำคัญต่อการดำเนินการและการรับมือของอาเซียน

๔.๓.๓ มิติการเมือง

ความขาดเอกภาพของอาเซียนทำให้กลายเป็นความท้าทายต่อการรับมือหรือจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้นในเมียนมา การแสดงออกของอาเซียนมากที่สุด

^{๓๔} อนุสรณ์ ธรรมใจ.๒๕๖๔. 'เมียนมา' เสี่ยงสู่ภาวะรัฐล้มเหลว ไทย-อาเซียนกับภารกิจที่ท้าทาย.ออนไลน์.สืบค้นเมื่อ ๖ กันยายน ๒๕๖๔,แหล่งที่มา <https://www.prachachat.net/columns/news-647672>

เห็นจะเป็นแค่การออกแถลงการณ์แต่ไม่สามารถเป็นรูปธรรมต่อการจัดการได้อย่างเด็ดขาด เสียงของประเทศสมาชิกอาเซียนเองยังไม่เหมือนกัน อินโดนีเซีย, มาเลเซีย และสิงคโปร์มีความกระตือรือร้นที่จะผลักดันให้กองทัพเมียนมายอมถอย แต่สมาชิกอีกกลุ่มหนึ่ง เช่น เวียดนาม, กัมพูชา และลาวมีแนวโน้มที่จะยอมให้กองทัพเมียนมา รักษาอำนาจเอาไว้ ฟิลิปปินส์อยู่กลางๆ ส่งเสียงบ้างเป็นครั้งคราว บรูไน ในฐานะประธานหมุนเวียนปีนี้จึงได้แค่ตามทำหน้าที่เป็นผู้เข้าใจทุกฝ่าย และประเทศไทย ประเทศที่มีชายแดนติดกับเมียนมาทำให้เกิดความลำบากในการวางตัวหรือแสดงท่าทีเป็น “การทูตเจียบ”^{๔๐} วางบทบาทเสมือนจีน แถลงแสดงความไม่เห็นด้วย แต่เหตุการณ์ที่ทารุณแรงมากจนเกินไป แต่นอกนั้นไม่ได้แสดงความคิดเห็นใด ๆ

๔.๓ ความท้าทายและผลกระทบต่อประเทศไทย

๔.๓.๑ มิติสังคม

จากวิกฤตการณ์ที่ยืดเยื้อภายในประเทศเมียนมา ได้ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจปากท้องของประชาชนชาวเมียนมา รวมไปถึงวิธีการการใช้ความรุนแรงต่อประชาชนของกองทัพ สถานการณ์ที่เกิดขึ้นจึงทำให้พม่าเข้าสู่สภาวะสงครามกลางเมือง เพราะนอกจากระหว่างกลุ่มกองทัพเมียนมาและกลุ่มผู้ต่อต้านกองทัพ ยังมีกลุ่มติดอาวุธ กลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ ที่มีบทบาทและเริ่มเข้ามาต่อสู้กันมากขึ้น การอพยพลี้ภัยหรือเพื่อหาที่อยู่ใหม่ที่สงบสันติมากกว่าของชาวพม่าหรือกลุ่มชาติพันธุ์ในเขตสู้รบจะเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ เมื่อการต่อสู้ยืดเยื้อ จำนวนผู้ลี้ภัยอาจเพิ่มสูงมากขึ้นเรื่อย ๆ นอกจากนี้ยังพบว่าปัญหายาเสพติดกลายเป็นปัญหาที่ไทยอาจจะได้รับผลกระทบอย่างมาก ด้วยลักษณะทางภูมิศาสตร์ชายแดนที่ติดกับเมียนมา การลักลอบขนส่งพร้อมกับผู้ลี้ภัยจึงไม่ใช่เรื่องยาก เพราะยาเสพติดไม่ว่าจะเป็นฝิ่น เฮโรอีน และยาบ้า เป็นแหล่งรายได้สำคัญกำลังติดอาวุธในพม่า ดังนั้นการที่กลุ่ม

^{๔๐}ไทยโพสต์.๒๕๖๔.กรณีเมียนมาตอกย้ำความ ล้มเหลวของการทูตอาเซียน.ออนไลน์.สืบค้นเมื่อ ๖ กันยายน ๒๕๖๔, แหล่งที่มา <https://www.thaipost.net/main/detail/113016>

กองกำลังจะสามารถเพิ่มประสิทธิภาพในการสู้รบกับกองทัพได้นั้นจะต้องมีอาวุธที่มากเพียงพอ จึงทำให้กลุ่มกองกำลังเร่งผลิตยาเสพติดและส่งขายเพื่อหารายได้ไปซื้ออาวุธและกักตุนเสบียงในการสู้รบ^{๔๑} ผลกระทบอีกประการที่สำคัญคือ การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส COVID-19 เพราะช่องว่างของพรมแดนจึงทำให้ชาวเมียนมาเปลี่ยนสถานะเป็นแรงงานข้ามชาติเนื่องจากชีวิตประจำวันของประชาชนเมียนมานั้นได้รับผลกระทบอย่างมาก จึงเป็นอุปสรรคต่อการประกอบอาชีพ จึงทำให้ประเทศไทยกลายเป็นเป้าหมายใหม่ของชาวเมียนมาเพื่อให้คุณภาพชีวิตดีขึ้น ทำให้ประเทศไทยได้รับผลกระทบมากยิ่งขึ้นในสถานการณ์ดังกล่าวต่อการรับมือและอาจทำให้ไทยเจอกับวิกฤตการณ์ด้านสาธารณสุขของชายแดนระหว่างไทย-เมียนมา

๔.๓.๒ มิติเศรษฐกิจ

วิกฤตการณ์ที่เกิดขึ้นในเมียนมาได้ส่งผลกระทบโดยตรงต่อการค้าการลงทุนและผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจของไทยจำนวนมาก เพราะไทยเป็นคู่ค้าอันดับ ๒ รองจากจีน โดยกระทรวงพาณิชย์รายงานสถานการณ์การค้าระหว่างไทยและพม่า ระหว่างเดือนมกราคม-เมษายน ปี ค.ศ. ๒๐๒๑ ว่า มูลค่าการค้ารวมอยู่ที่ ๒,๒๗๕.๔๕ ล้านดอลลาร์สหรัฐ (อัตราแลกเปลี่ยน ๓๑ บาทต่อดอลลาร์สหรัฐ) ลดลง ๖.๔๕ เปอร์เซ็นต์ โดยส่วนที่อ่อนไหวที่สุดคือการค้าชายแดน ระหว่าง เดือนมกราคม-มีนาคม ปี ค.ศ. ๒๐๒๑ มีมูลค่าทั้งสิ้น ๔๓,๖๒๖ ล้านบาท ลดลง ๘.๓๕ เปอร์เซ็นต์เมื่อเปรียบเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน^{๔๒} เดิมทีจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส COVID-19 ทำให้เศรษฐกิจในประเทศไทยตกต่ำลงและแรงงานตกงานมากขึ้น เมื่อมีแรงงานลักลอบเข้ามาในไทยจึงทำให้ตลาดแรงงานเกิดความตึงเครียดเพราะเกิดภาวะการแย่งงานระหว่างแรงงานไทย-เมียนมา นอกจากนี้การลงทุนของไทยในเมียนมาก็ได้รับผลกระทบเช่นกัน เพราะจากเหตุการณ์การยึดอำนาจของกองทัพทำให้หลายชาติตะวันตกมีมาตรการคว่ำบาตรจนกว่าสถานการณ์จะกลับสู่สภาวะปกติ

^{๔๑} สุกลักษณ์ กาญจนขุนดี.๒๕๖๔.เรื่องเดิม

^{๔๒} สุกลักษณ์ กาญจนขุนดี.๒๕๖๔.เรื่องเดิม

จึงทำให้บริษัท เมาเซตมะชนส่งแก๊ส ประกาศระงับการจ่ายเงินปันผลให้กับผู้ถือหุ้น
ของบริษัทซึ่งทำธุรกิจขนส่งแก๊สธรรมชาติผ่านท่อเข้ามายังประเทศไทย
เพื่อเป็นการแสดงความรับผิดชอบและมีส่วนร่วมกับนานาชาติในการกดดันรัฐบาล
ทหารพม่า โดยบริษัทดังกล่าวประเทศไทย ปตท. สผ. ของไทยถือหุ้นอยู่ที่ ๒๕.๕%^{๔๓}

๔.๓.๓ มิติทางการเมือง

วิกฤตการณ์ที่เกิดขึ้นในเมียนมาจะส่งผลกระทบต่ออย่างยิ่งต่อการแสดง
จุดยืนของไทยเพราะหากไทยแสดงบทบาทมากเกินไปอาจจะกระทบต่อความ
สัมพันธ์ระหว่างประเทศ ทั้งเมียนมาและสหรัฐฯ กับชาติตะวันตก ที่ผ่านมาไทยถูก
กดดันจากสหรัฐฯ ให้แสดงท่าทีต่อเหตุการณ์ดังกล่าวมากกว่าการประกาศคล้อยตาม
จุดยืนอาเซียน แต่ก็ทำได้เพียงเพิ่มความแข็งกร้าวขึ้นมาเล็กน้อยต่อการแสดงความ
คิดเห็น เนื่องจากความสัมพันธ์อันแน่นแฟ้นระหว่างกองทัพของไทยและกองทัพเมียนมา
ในฐานะประเทศเพื่อนบ้าน ทำให้ไทยต้องระมัดระวังอย่างยิ่งต่อการแสดงออก
นอกจากนั้นในฐานะที่เป็นประเทศเพื่อนบ้านมีการค้าชายแดนดังนั้น จึงส่งผลต่อ
ข้อจำกัดในการแสดงออก ประเทศไทยจึงดำเนินการได้เพียงแค่แสดงความเห็นต่อ
สถานการณ์ที่กองทัพเมียนมาทำรุนแรงมากเกินไปเท่านั้น

๔.๓.๔ มิติทางการทหาร

ความเปราะบางของชายแดนไทย-เมียนมาอาจส่งผลให้กลุ่มชาติพันธุ์
และกลุ่มติดอาวุธอาศัยช่องว่างดังกล่าวลักลอบหรือลักลอบขนส่งอาวุธ สำหรับกลุ่มที่
มีบทบาทสำคัญในการต่อต้านกองทัพเมียนมาคือกลุ่มกะเหรี่ยง Karen National
Union (KNU) ซึ่งออกมาโจมตีกองทัพเมียนมาโดยตรงตั้งแต่ปลายเดือนมีนาคม
กับกลุ่ม Kachin Independence Army (KIA) ของคะฉิ่นที่ต่อสู้กับกองทัพเมียนมา
ตั้งแต่อ่อนรัฐประหาร แต่อย่างไรก็ตามทั้งสองกลุ่มนี้มีศักยภาพไม่เพียงพอต่อ
การต่อสู้โดยตรงกับกองทัพเมียนมา ทั้งด้านกำลังพล อาวุธ สำหรับความร่วมมือ

^{๔๓} สุลักษณ์ กาญจนสุนตี. ๒๕๖๔. เรื่องเดิม

ระหว่างกลุ่มชาติพันธุ์ด้วยกันเองเป็นไปได้ยากเนื่องจากแต่ละกลุ่มมีผลประโยชน์ในพื้นที่ของตัวเอง ดังนั้นในระหว่างการสู้รบอาจมีกองกำลังของชนกลุ่มน้อยหรือกองกำลังของกองทัพเมียนมาปฏิบัติการที่ข้ามพรมแดนไทยเข้ามา

ส่วนที่ ๕

ข้อเสนอแนะ

ส่วนที่ ๕

ข้อเสนอแนะ

วิกฤตการณ์ในเมียนมาได้ส่งผลกระทบต่อประเทศไทยและประชาคมอาเซียนอย่างมาก ดังนั้นหน่วยงานด้านความมั่นคงควรเตรียมความพร้อมรองรับสำหรับสถานการณ์ที่จะเกิดขึ้น ดังนี้

๕.๑ ข้อเสนอแนะต่ออาเซียน

๑) อาเซียนควรยึดหลักแนวทางการดำเนินการตามฉันทามติ ๕ ข้อ ได้แก่ ๑) จะต้องยึดความรุนแรงในเมียนมาโดยทันที และทุกฝ่ายจะต้องใช้ความยับยั้งชั่งใจอย่างเต็มที่ ๒) การเจรจาที่สร้างสรรค์ระหว่างทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องจะเริ่มต้นขึ้นเพื่อหาทางออกอย่างสันติเพื่อผลประโยชน์ของประชาชน ๓) ทูตพิเศษของประธานอาเซียนจะอำนวยความสะดวกเป็นสื่อกลางของกระบวนการเจรจาโดยความช่วยเหลือของเลขาธิการอาเซียน ๔) อาเซียนจะให้ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมผ่านทางศูนย์ประสานงานอาเซียนเพื่อความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมด้านการจัดการภัยพิบัติ (AHA) และ ๕) ทูตและคณะผู้แทนพิเศษจะเดินทางไปเยือนเมียนมาเพื่อพบปะกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

๒) อาเซียนควรเร่งรัดการดำเนินการตามฉันทามติทั้ง ๕ ให้สามารถเห็นผลอย่างเป็นรูปธรรม โดยเฉพาะการยุติความรุนแรงในเมียนมา

๓) อาเซียนควรทบทวนและประเมินผลการปฏิบัติที่ตามฉันทามติทั้ง ๕ ข้อ เป็นระบบตามห้วงเวลาเพื่อให้สามารถวัดผลความคืบหน้าของการปฏิบัติได้อย่างชัดเจน

๕.๒ ข้อเสนอแนะต่อประเทศไทย

๕.๒.๑ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

๑) ประเทศไทยควรระวังท่าทีต่อการแสดงออกเพื่อไม่ให้กระทบต่อความสัมพันธ์อันแน่นแฟ้นระหว่างไทย-เมียนมา เนื่องจากการเป็นประเทศเพื่อนบ้านและไม่ให้กระทบต่อการค้าชายแดน แต่หากถูกกดดันจากต่างประเทศ ควรยึดถือการดำเนินการตามหลักการของอาเซียน

๒) ประเทศไทยควรเตรียมแผนรองรับการอพยพของผู้ลี้ภัยจากเมียนมา กรณีเกิดการสู้รบโดยเฉพาะบริเวณตามแนวชายแดน แต่อย่างไรก็ตามการจัดพื้นที่รองรับผู้อพยพควรเป็นไปในลักษณะของพื้นที่ชั่วคราวไม่ใช่พื้นที่ถาวรเพื่อลดปัญหาการอพยพกลับในระยะต่อไป

๓) ประเทศไทยควรเตรียมความพร้อมสำหรับการเจรจากับกลุ่มต่าง ๆ ของเมียนมาเพื่อขอให้พื้นที่บริเวณการค้าชายแดนเป็นพื้นที่ “ปลอดภัยจากการสู้รบ” โดยให้ทุกฝ่ายได้รับผลประโยชน์อย่างยุติธรรมในกรณีเกิดการสู้รบยืดเยื้อเป็นระยะเวลานาน จะส่งผลกระทบต่อการค้าตามแนวชายแดน

๕.๒.๒ ข้อเสนอแนะเชิงการปฏิบัติของหน่วยงานด้านความมั่นคงในพื้นที่

๑) กองทัพและหน่วยงานด้านความมั่นคงควรเฝ้าระวังและติดตามสถานการณ์ของกลุ่มกองกำลังติดอาวุธ ตามแนวชายแดน เพื่อเตรียมแผนการรองรับไม่ให้เกิดปัญหาอย่างอื่นตามมา เช่น การค้าอาวุธ การค้ามนุษย์ ยาเสพติด การขนส่งสินค้าผิดกฎหมาย เป็นต้น

๒) กองทัพและหน่วยงานด้านความมั่นคงควรเตรียมความพร้อมสำหรับรับมือกับแรงงานผิดกฎหมายที่จะมีจำนวนมากขึ้น จากสถานการณ์ที่เศรษฐกิจของประเทศเมียนมาตกต่ำ

๓) หน่วยงานด้านความมั่นคงและด้านการค้าการลงทุนควรติดตามสถานการณ์อย่างใกล้ชิดและเตรียมแผนรองรับกับสถานการณ์กรณีเกิดความรุนแรงในประเทศเมียนมา อาจมีการเผาทำลายแหล่งขุดเจาะพลังงานก๊าซธรรมชาติหรือท่อส่งก๊าซธรรมชาติซึ่งรวมถึงบริษัทของไทยที่ลงทุนอยู่

๔) หน่วยงานด้านสาธารณสุขควรเตรียมความพร้อมเพื่อรับมือต่อโรคระบาดเชื้อไวรัส COVID-19 รวมทั้งโรคระบาดอื่นที่ติดมากับผู้อพยพหรือผู้หลบหนีเข้าเมือง

Post today. (๒๕๖๔). จีนเล่นเกมอันตราย “ซ่อนดาบในรอยยิ้ม” กับเมียนมา. (ออนไลน์). สืบค้นเมื่อ ๖ กันยายน ๒๕๖๔, แหล่งที่มา <https://www.post-today.com/world/644323>

Post today. (๒๕๖๔). กองทัพเมียนมาเตรียมปัดหัว เมื่อกลุ่มติดอาวุธชาติพันธุ์ลุกขึ้นสู้เคียงข้างประชาชน. (ออนไลน์). สืบค้นเมื่อ ๖ กันยายน ๒๕๖๔, แหล่งที่มา <https://www.posttoday.com/world/649456>

SDG MOVE. (๒๕๖๔). วิฤติทางการเมืองในเมียนมาทำให้ประชากรอีก 3.4 ล้านคนต้องเผชิญกับ ‘ความหิวโหย’. (ออนไลน์). สืบค้นเมื่อ ๖ กันยายน ๒๕๖๔, แหล่งที่มา <https://www.sdgmovement.com/2021/06/04/myanmar-after-takeover-face-food-insecurity/>

Thai PBS News. (๒๕๖๔). “กองทัพเมียนมา” รัฐประหาร ประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน 1 ปี. (ออนไลน์). สืบค้นเมื่อ ๒ กันยายน ๒๕๖๔ แหล่งที่มา <https://news.thaipbs.or.th/content/300927>

Thai PBS. (๒๕๖๔). บริษัทพลังงานออสเตรเลีย ถอนตัวจากธุรกิจในประเทศเมียนมา. (ออนไลน์). สืบค้นเมื่อ ๖ กันยายน ๒๕๖๔, แหล่งที่มา <https://program.thaipbs.or.th/MyanmarPolitics/stories/76430>

The MATTER. (๒๕๖๔). ครบรอบ 2 เดือนรัฐประหารเมียนมา ย้อนเหตุการณ์จากวันยึดอำนาจรัฐบาลประชาธิปไตย สู่การปราบปรามผู้ประท้วงบนท้องถนน. (ออนไลน์). สืบค้นเมื่อ ๒๑ สิงหาคม ๒๕๖๔ แหล่งที่มา <https://thematter.co/brief/139551/139551>

The Momentum. (๒๕๖๔). รัฐประหารเมียนมา 2564 อำนาจอธิปไตยที่ไม่ได้เป็นของประชาชน. (ออนไลน์). สืบค้นเมื่อ ๒ กันยายน ๒๕๖๔ แหล่งที่มา <https://themomentum.co/myanmar-army-coup-detat-2021/>

กรมกำลังพลทหารเรือ.ม.ป.ป.ASEAN Learn.(ออนไลน์).สืบค้นเมื่อ ๒ กันยายน ๒๕๖๔ แหล่งที่มา<http://www.person.navy.mi.th/navyaec/navyaec.php?ID=13>

กรมองค์การระหว่างประเทศ กระทรวงการต่างประเทศ.ม.ป.ป. ความมั่นคงของมนุษย์.(ออนไลน์). สืบค้นเมื่อ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๖๔ แหล่งที่มา <https://thai-inter-org.mfa.go.th/th/page/%>

กรมอาเซียน กระทรวงการต่างประเทศ.(๒๕๕๙). อาเซียน 2025: มุ่งหน้าไปด้วยกัน. พิมพ์ครั้งที่ ๑. กรุงเทพฯ: เพจแมคเกอร์. หน้า ๑๘-๒๕.

กรุงเทพธุรกิจ.(๒๕๖๔). ‘สหรัฐ’หรือ‘อาเซียน’ฝ่าวิกฤตการเมืองเมียนมา.(ออนไลน์). สืบค้นเมื่อ ๓ กันยายน ๒๕๖๔, แหล่งที่มา <https://www.bangkokbiznews.com/news/detail/952486>

กรุงเทพธุรกิจ.(๒๕๖๔).‘เปียร์คิริน’ ถอนตัวร่วมลงทุน ‘ทหารเมียนมา’.(ออนไลน์). สืบค้นเมื่อ ๖ กันยายน ๒๕๖๔, แหล่งที่มา <https://www.bangkokbiznews.com/news/detail/921188>

กรุงเทพธุรกิจ.(๒๕๖๔).‘มิน อ่อง หล่าย’ ประกาศจัดเลือกตั้งใน 2 ปี หลังตั้งตัวเองนั้่นายกฯ.(ออนไลน์).สืบค้นเมื่อ ๓ กันยายน ๒๕๖๔, แหล่งที่มา <https://www.bangkokbiznews.com/news/detail/952336>

กรุงเทพธุรกิจ.(๒๕๖๔).อาเซียนเลือกกรมช.ต่างประเทศบรูไนเป็นทูตพิเศษเมียนมา.(ออนไลน์).สืบค้นเมื่อ ๖ กันยายน ๒๕๖๔, แหล่งที่มา <https://www.bangkokbiznews.com/news/detail/952898>

ไกรวิชญ์ อ่อนนิล. ม.ป.ป. GES0503 ชีวิตกับเทคโนโลยี, ๒๙ มิถุนายน ๒๕๖๔ แหล่งที่มา <https://sites.google.com/site/ges0503chiwitkabthekhnologyi/bth-thi-5-khwam-mankhng-plxdphay-khxng-rabb-sarsnthes/๑-khwam-hmay-khxng-khwam-mankhng-plxdphay>

- ไทยโพสต์.(๒๕๖๔).กรณีเมียนมาตอกย้ำความ ล้มเหลวของการทูตอาเซียน.
(ออนไลน์).สืบค้นเมื่อ ๖ กันยายน ๒๕๖๔, แหล่งที่มา <https://www.thaipost.net/main/detail/113016>
- ไทยโพสต์.(๒๕๖๔).ภาคประชาสังคมเมียนมาไม่ยอมรับทูตพิเศษอาเซียน.
(ออนไลน์).สืบค้นเมื่อ ๖ กันยายน ๒๕๖๔,แหล่งที่มา <https://www.thaipost.net/main/detail/112463>
- ไทยโพสต์.(๒๕๖๔).ยกระดับสงครามระหว่าง กลุ่มชาติพันธุ์กับกองทัพพม่า.
(ออนไลน์).สืบค้นเมื่อ ๘ กันยายน ๒๕๖๔,แหล่งที่มา <https://www.thaipost.net/main/detail/98828>
- ปริดี บุญชื้อ.(๒๕๖๔).การแข่งขันระหว่างสหรัฐากับจีนจะเป็นผลดีต่อประเทศ
กำลังพัฒนา.ออนไลน์.สืบค้นเมื่อ ๘ กันยายน ๒๕๖๔,แหล่งที่มา <https://thaipublica.org/2021/05/pridi248/>
- ปณิตพ ตั้งศรีวงศ์.(๒๕๖๔).“รัฐบาลเงา”ของเมียนมา”.(ออนไลน์).สืบค้นเมื่อ ๒๗
สิงหาคม ๒๕๖๔ แหล่งที่มา <https://thaipublica.org/2021/04/pundop27/>
- ปณิตพ ตั้งศรีวงศ์.(๒๕๖๔).กองทัพชาติพันธุ์...ตัวแปรสำคัญในเมียนมา.(ออนไลน์).
สืบค้นเมื่อ ๘ กันยายน ๒๕๖๔,แหล่งที่มา <https://thaipublica.org/2021/03/pundop22/>
- ปิติ ศรีแสงนาม.(๒๕๖๔). 4 ฉากทัศน์ชื่อนาคตเมียนมา กับบทบาทไทยและอาเซียน
ในการคลี่คลายวิกฤตการเมือง.(ออนไลน์).สืบค้นเมื่อ ๗ กันยายน
๒๕๖๔,แหล่งที่มา <https://thestandard.co/worst-case-scenario-myanmars-political-crisis/>
- พงศ์พล ชื่นเจริญ.(๒๕๖๔).รัสเซียกับท่าทีที่สวนทางประชาคมโลก ทำไมกองทัพ
เมียนมาจึงยกให้เป็นมิตรแท้.ออนไลน์.สืบค้นเมื่อ ๖ กันยายน ๒๕๖๔,
แหล่งที่มา <https://thestandard.co/russia-opposite-attitude-to-world-community/>

พจนานุกรม ราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๕๔. ความหมายของความมั่นคง.
(ออนไลน์) , สืบค้นเมื่อ ๒๙ มิถุนายน ๒๕๖๔ , แหล่งที่มา <https://dictionary.orst.go.th/>

มติชนออนไลน์.(๒๕๖๔).กลุ่มชาติพันธุ์กับการวิกฤตในพม่า.(ออนไลน์).สืบค้นเมื่อ
๘ กันยายน ๒๕๖๔,แหล่งที่มา https://www.matichon.co.th/columnists/news_2631013

วิชัย ชูเชิด.(๒๕๔๗). วิวัฒนาการแนวความคิด ระดับ และองค์ประกอบความ
มั่นคง.(ออนไลน์) , สืบค้นเมื่อ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๖๔, แหล่งที่มา http://www.geocities.ws/wichai_chucherd/securityconceptvolution.html

วิโรจน์ เลิศจิตต์ธรรม.(๒๕๖๔).นักวิเคราะห์เตือนจีนเพิกเฉยรัฐประหารเมียนมา
อาจทำร้ายผลประโยชน์ระยะยาวของตนเอง.(ออนไลน์).สืบค้นเมื่อ ๖
กันยายน ๒๕๖๔, แหล่งที่มา <https://thestandard.co/china-to-ignore-myanmar-coup-may-hurt-long-term-interests/>

ศรินาคา เชียงแสน.(๒๕๖๔).เจาะลึก ค่ายฝึกกองกำลังพิทักษ์ประชาชน: PDF เมียน
มา.(ออนไลน์).สืบค้นเมื่อ ๓ กันยายน ๒๕๖๔,แหล่งที่มา <https://thai-publica.org/2021/06/peoples-defense-froce-pdf/>

สำนักงานประชาสัมพันธ์ต่างประเทศ กรมประชาสัมพันธ์, “ในเอกสารประเทศไทย
กับอาเซียน” (กรุงเทพฯ: กรมประชาสัมพันธ์ สำนักงานนายกรัฐมนตรี,
๒๕๕๕), หน้า ๖.

สำนักข่าวกรองแห่งชาติ.(๒๕๖๔).จำนวนผู้เสียชีวิตจากการชุมนุมประท้วงในเมียน
มาเพิ่มเป็น 320 คน. ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ ๒๑ สิงหาคม ๒๕๖๔ แหล่ง
ที่มา <https://www.nia.go.th/niaweb59/>

สำนักข่าวกรองแห่งชาติ.(๒๕๖๔).ชาวเมียนมาชุมนุมต่อต้านการควบคุมอำนาจ
ของกองทัพ.(ออนไลน์).สืบค้นเมื่อ ๒ กันยายน ๒๕๖๔ แหล่งที่มา [https://
www.nia.go.th/niaweb59/page-search.asp?m=r&t=](https://www.nia.go.th/niaweb59/page-search.asp?m=r&t=)

สำนักข่าวกรองแห่งชาติ.(๒๕๖๔).แถลงการณ์อาเซียนว่าด้วยสถานการณ์ในเมียน
มา.(ออนไลน์).สืบค้นเมื่อ ๒ กันยายน ๒๕๖๔ แหล่งที่มา [https://www.
nia.go.th/niaweb59/page-search.asp?m=r&t=](https://www.nia.go.th/niaweb59/page-search.asp?m=r&t=)

สำนักข่าวกรองแห่งชาติ.(๒๕๖๔).มาเลเซียเรียกร้องให้เมียนมาดำเนินการตาม
แนวทางของอาเซียนเพื่อคลี่คลายปัญหาการเมืองในประเทศ.(ออนไลน์).
สืบค้นเมื่อ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๖๔ แหล่งที่มา <https://www.nia.go.th/niaweb59/page->

สำนักประชาสัมพันธ์ เขต6.ม.ป.ป. 3 เสาหลักอาเซียน.(ออนไลน์).สืบค้นเมื่อ ๒
กันยายน ๒๕๖๔ แหล่งที่มา [https://region6.prd.go.th/main.php?file
name=asean04&filename=asean04](https://region6.prd.go.th/main.php?file)

สุภลักษณ์ กาญจนขุนดี.(๒๕๖๔).ประชาคมโลกจะรับผิดชอบในการคุ้มครองพม่า
อย่างไร?(ออนไลน์).สืบค้นเมื่อ ๗ กันยายน ๒๕๖๔,แหล่งที่มา [https://
www.the101.world/responsibility-to-protect/](https://www.the101.world/responsibility-to-protect/)

สุภลักษณ์ กาญจนขุนดี.(๒๕๖๔).ประชาคมโลกจะรับผิดชอบในการคุ้มครองพม่า
อย่างไร?(ออนไลน์). สืบค้นเมื่อ ๖ กันยายน ๒๕๖๔ ,แหล่งที่มา [https://
www.the101.world/responsibility-to-protect/](https://www.the101.world/responsibility-to-protect/)

สุภลักษณ์ กาญจนขุนดี.(๒๕๖๔).วิกฤตพม่าและนโยบายที่ไร้วิสัยทัศน์ของไทย.
(ออนไลน์).สืบค้นเมื่อ ๖ กันยายน ๒๕๖๔,แหล่งที่มา [https://www.
the101.world/myanmar-thailand-relations/](https://www.the101.world/myanmar-thailand-relations/)

อนุสรณ์ ธรรมใจ.(๒๕๖๔).‘เมียนมา’ เสี่ยงสู่ภาวะรัฐล้มเหลว ไทย-อาเซียนกับ
ภารกิจที่ท้าทาย.(ออนไลน์).สืบค้นเมื่อ ๖ กันยายน ๒๕๖๔,แหล่งที่มา
<https://www.prachachat.net/columns/news-647672>

ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ

62 ถนนวิภาวดีรังสิต แขวงดินแดง เขตดินแดง กรุงเทพฯ 10400

โทร. 02-275-5715 www.sscthailand.org

